

Musikliv och pedagogik under transformation

*– En kvalitativ undersökning om pedagogers musikaliska
utveckling med fokus på internet–*

Examensarbete
Musikpedagogikexamen
Vårterminen 2016
Poäng 15hp
Ludvig Berggren
Handledare: Annika Falthin

Sammanfattning

Syftet med undersökningen var att få en bild av hur musikpedagoger upplever att de har utvecklat sina musikaliska kunskaper och pedagogiska praktiker med hjälp av internet. Begreppet musikalisk kunskap är brett, och syftar till både kunskaper i musicerande och allmän kunskap om musik. Metoden för insamling av empiri var en kvalitativ intervju med låg grad av standardisering och strukturering samt med en narrativ form. Fem intervjuer med fem olika musikpedagoger genomfördes.

Undersökningens teorier, som den insamlade empirin har analyserats och tolkats utifrån, är framförallt teorin om narrativ och narrativ analys, men också hermeneutik och hermeneutisk tolkning.

Resultatet av uppsatsen visar på en i stort sett positiv bild av hur internet har förändrat lärande utifrån pedagogers berättelser och beskrivningar. Den visar skillnaden mellan äldre musikkällor och internet som musikkälla, och på vilka områden och sätt pedagoger upplever internet som en positiv utveckling som verktyg för kunskap och lärande. Pedagogerna upplever alla att utbudet av information och dess lättillgänglighet på nätet är en stor potential till lärande musikaliskt. Musikaliskt lärandet på nätet kan vara av olika typer. Exempelvis är det enkelt att ta del av ny musik för att bredda sin allmänna kunskapsbank om musikvärlden, samtidigt som internet också har ett värde om man vill utveckla sin pedagogiska praktik eller personliga lärande genom att inspireras eller ta del av den spridning av pedagogiskt material som finns där. Även negativa upplevelser av internet som verktyg för lärande och pedagogik kan man ta del av i resultatet, även om dessa är färre och mindre uttalade i den narrativa form som empirin och undersökningen bygger på.

Studien kan bidra till en ökad förståelse för den transformation som internet har inneburit i människors sätt att lära, samt hur man som människa eller i synnerhet pedagog förhåller sig och drar nytta av denna transformation. Det finns både positiva och negativa aspekter av denna transformation.

Sökord: Internet, transformation, musikpedagogik, lärande, musik, narrativ analys

1INLEDNING	5
2SYFTE	6
3BAKGRUND	7
3.1TIDIGARE FORSKNING.....	7
3.1.1Betydelsen av musik i människans liv.....	8
3.1.2 IT och internet i musikaliskt lärande.....	10
3.2TEORIER.....	15
3.2.1Narrativ.....	15
3.2.2Narrativ analys.....	16
3.2.3Hermeneutik.....	16
4METOD	17
4.1DESIGN OCH GENOMFÖRANDE AV INTERVJU.....	17
4.1.1Intervjuns mål.....	17
4.1.2Intervjuns utformning.....	18
4.1.3Intervjuns två huvuddelar.....	19
4.1.4Praktiska hjälpmedel och transkription.....	19
4.1.5Intervjumiljöer.....	20
4.1.6Pedagogik och internet.....	20
4.1.7Urvalet av informanter.....	20
4.1.8Etik.....	21
4.2ANALYS AV EMPIRI.....	22
4.2.1Steg 1.....	23
4.2.2Steg 2.....	23
4.2.3Steg 3.....	23
5NARRATIV	24
5.1INFORMANT A.....	24
5.2INFORMANT B.....	27
5.3INFORMANT C.....	31
5.4INFORMANT D.....	35
5.5INFORMANT E.....	38
6DEN NARRATIVA ANALYSENS RESULTAT	41
6.1MUSICERANDE OCH MUSIKINTRESSE.....	42
6.1.1Det tidiga musicerandet och musikintresset.....	42
6.1.1.1 Informanternas bakgrund: skillnader och likheter.....	42
6.1.1.2 Källor till populärmusik i barndomens hemmiljö.....	42
6.1.1.3 Skolans sociala påverkan.....	43
6.1.1.4 Egen musikkonsumtion och media.....	43
6.1.1.5 Formella och informella sammanhang.....	44

6.1.1.6 Instrumentlektioner.....	44
6.1.2Förhållandet mellan informantens musikintresse på fritiden och musik upplevd i formella sammanhang under barndom.....	45
6.1.3Musikalisk utveckling i tonåren.....	46
6.1.3.1 A, B och D: populärmusikaliskt uppvaknande.....	46
6.1.3.2 A och B: Internet under tonåren.....	47
6.1.3.3 C och E: likheterna avtar.....	48
6.1.4Vuxenlivets utveckling fram till idag med fokus på internets påverkan.....	48
6.1.4.1 Formellt lärande.....	48
6.1.4.2 Musikaliska ljudkällor på internet.....	49
6.1.4.3 Tutorials på internet.....	49
6.1.4.4 Digitala Verktyg på internet.....	50
6.1.4.5 Noter och Partitur på internet.....	50
6.1.4.6 Låttexter och plankningar på internet.....	51
6.2INTERNET SOM VERKTYG I PEDAGOGISKT ARBETE.....	51
6.2.1Tutorials i pedagogiken.....	51
6.2.2Musikkällor i pedagogiken.....	51
6.2.3Sociala medier.....	52
7DISKUSSION.....	52
7.1ÅLDER OCH INTERNET SOM KÄLLA.....	52
7.2”MUSIKANDE” OCH KONTEXTER FÖR LÄRANDE.....	53
7.3MUSIKENS PÅVERKAN PÅ INDIVIDEN I BARN- OCH UNGDOMEN.....	53
7.4INTERNETS MÖJLIGHETER I MÖTET MELLAN PEDAGOG OCH ELEV.....	54
7.5PEDAGOGISKT MATERIAL PÅ INTERNET.....	55
7.6PARTICIPATORY CULTURES/AFFINITY SPACES.....	55
7.7NARRATIV ANALYS OCH HERMENEUTIK: REFLEKTION.....	56
7.8INTERVJU: REFLEKTION.....	57
7.9VIDARE FORSKNING.....	57
8EPILOG.....	57
LITTERATURLISTA.....	59

1 Inledning

En nära vän till mig har länge varit insatt i debatten kring fildelning, och detta har gjort att många samtal kretsat kring detta i vårt umgänge tillsammans. Ofta har han berättat om lagar kring patent, om företagens intressen osv, men det har även funnits en personligare aspekt kopplat direkt till hans liv som varit tydlig i våra samtal, nämligen hans eget musikintresse. Min vän är övertygad om att utan internet hade han inte alls haft samma intresse, och menar att internet och möjligheten som öppnades med fildelning och piratkopiering gjorde att han fick ett musikaliskt uppvaknande. Från att ha upplevt musik i periferin, gick det snabbt till att bli ett stort intresse i och med detta. Under en pedagogikkurs fick jag i uppgift att genomföra en intervjuundersökning med ett valfritt syfte. Jag valde då att intervjua min vän om hans musikintresse genom livet utan att avslöja syftet för honom, som var att undersöka hur internet hade påverkat hans musikaliska utveckling. Denna intervju blev öppet narrativ i sin utformning och min vän fick berätta om sitt tidiga liv fram till idag. Jag ställde frågor som handlade om källor till musikinformation genom hans liv, vare sig det var mediala eller sociala, och detta ledde givetvis så småningom in på internet. Denna intervjuundersökning födde inspirationen till en större undersökning som avhandlas i den här uppsatsen.

De allra flesta människor använder mediala källor för att komma i kontakt med information. Musik är i allra högsta grad något som människor konsumerar genom media. Idag är internet en stor del i detta, och innan internet användes bl a medier som radio, fysiska inspelningar (skivor etc) och litteratur för att komma i kontakt med musik. De flesta människor använder förmodligen i första hand musik i media till att njuta av och har kanske inte alltid någon uttalad eller definierad ambition att lära sig något genom den mediala källan. Men stimulans och lärande går hand i hand, och därför kan man se media som i allra högsta grad ett medel för lärande, oavsett om det är ett medvetet verktyg till lärande eller ej. Förmodligen är det hos professionella musiker vanligare att man medvetet använder mediala musikaliska ljudkällor för att lära sig saker, som t ex en repertoar inför en konsert eller dylikt. I denna uppsats har musik distribuerat genom media studerats som ett verktyg för lärande.

Uppsatsen har haft som mål att behandla både traditionella källor till lärande, som ofta är formella, med nyare mediala källor, som kan vara informella eller röra sig i ett gränsland mellan formellt och informellt. Ambitionen var att förstå hur lärandet har förändrats genom tiderna med särskild inriktning på kunskap om musik (t ex om band, kompositörer och artister, deras verk, hur de är sammankopplade historiskt/genremässigt osv) samt praktisk och teoretisk musikalisk kunskap. Det var en utmanande uppgift eftersom människor som berättar om sitt lärande genom livet alltid gör det subjektivt. Genom minnen kan individer ta sig tillbaka i tiden och förklara vad som varit av stor vikt för deras lärande, men dessa självreflekterande analyser är subjektiva och kan därför inte tas för objektiv sanning. Uppsatsen gör därför endast anspråk på att förstå hur *några* personers lärande genom media

förändrats efter internets inflytande; detta genom att lyssna, tolka och analysera individers berättelser och beskrivningar av upplevelser.

Framförallt har internet gjort musik mycket mer lättillgängligt, min vilja har varit att undersöka hur några pedagoger anser sig ha tagit del av musik innan och efter denna digitala revolution, och hur det har förändrat tillgodogörandet av information, som är en källa till lärande. Internet kan för många ha haft en roll som ögonöppnare för musik som de förmodligen aldrig hade kommit i kontakt med via tidigare musikaliska källor. Man kan också tänka sig att internet har gjort musikkunskapen hos individer mera yttlig eller att man inte lägger samma tid på varje enskilt verk, album, artist etc eftersom så *mycket* finns *lätt* tillgängligt. Som musiker har man, genom exempelvis hemsidor som youtube, fått tillgång till ett stort utbud av nya videobaserade pedagogiska sätt att lära sig musicera på, och det kan exempelvis vara sådana saker som har varit avgörande för att många individer har börjat eller fortsatt spela.

Fokus har varit att ta reda på hur musikpedagoger ser på sin musikaliska utveckling; hur den såg ut innan internet, och hur den sett ut efter internet, samt om internet spelar/har spelat någon roll i deras pedagogiska yrkesverksamhet. Eftersom jag har undersökt både hur musicerande och allmänt musikvetande kan ha utvecklats, var det nödvändigt att personerna som deltog i undersökningen hade ett genuint musikintresse samt att de aktivt ägnade sig åt musicerande regelbundet. För att välja och lyckas med att bli musikpedagog krävs att man har ett intresse och att man också musicerar. Därför har jag i min undersökning vänt mig till just musikpedagoger, eftersom sådana har en historia som innefattar båda dessa kriterier på något sätt. Dessutom är musikpedagoger förhoppningsvis väl informerade och erfarna inom lärande, till stor del eftersom de flesta har utbildat sig inom ämnet pedagogik. De har förmodligen mer djupgående tankar kring sin musikaliska utveckling än personer inom andra yrkesverksamheter som inte har med musik eller musicerande att göra. Eftersom min uppsats har ämnat undersöka lärande har jag bedömt musikpedagoger som en bra grupp att utföra den på. Hade undersökningen gjorts på ”vem som helst” utan någon avgränsning, hade det även varit svårare att motivera urvalet av informanter.

2 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka och jämföra hur fem musikpedagogers utveckling av musikintresse och musicerande löpt genom livet med särskilt betoning på vilken roll internet har haft när det gäller deras utveckling, lärande och pedagogiska arbete.

Studiens centrala frågeställningar är:

Vilka informationskällor anser musikpedagoger vara/ha varit viktiga i deras musikaliska utveckling genom livet?

Vilka är skillnaderna/likheterna mellan de olika musikpedagogernas upplevda musikaliska utveckling, samt deras upplevelser relaterade till utvecklingen?

Hur upplever musikpedagoger att internet har påverkat deras lärande inom fältet musik?

På vilket/vilka sätt upplever musikpedagoger att internet har förändrat deras pedagogiska arbete?

Hur värderar musikpedagoger internet som verktyg i sitt lärande?

3 Bakgrund

I underrubrik **3.1** tar jag upp tidigare forskning som rör sig inom min undersöknings ämnesområde och i underrubrik **3.2** förklaras teoretiska utgångspunkter för min undersökning.

3.1 Tidigare forskning

Eftersom undersökningen har haft ambitionen ta reda på hur internet och andra informationskällor har påverkat pedagogers musikaliska kunskap och pedagogiska arbete, var det nödvändigt att del av studier om hur olika musikkällor påverkar människor. Det behövdes förståelse för hur musik har upplevts av människor innan internet för att kunna sätta internet som musikkälla i relation till äldre källor, som varit och kanske fortfarande har betydelse. Därför har jag läst en del undersökningar som berör just människors egna musikupplevelser, vad som inspirerat individer till att på något sätt ägna sig åt musik, vare sig det handlar om att musicera, lyssna eller på annat sätt bruka den. Min undersökning har ämnat ta reda på pedagogers syn på sin utveckling av musikintresse som skett genom livet, och därför har jag läst forskning och litteratur som berör musikens påverkan på individen på flera olika sätt. Det finns många meningar och åsikter om detta som inte nödvändigtvis är bundna till formella eller pedagogiska sammanhang. Därför har jag värderat aspekter på informell kunskapsutveckling, som exempelvis lyfter individens musikintresse i förhållande till deras egna emotioner och kulturella samt sociala sammanhang. Dessa aspekter har beaktats i undersökningen då jag hos pedagoger har tagit del av deras upplevelser kring vad som har påverkat deras musikaliska utveckling. Framförallt är det tre forskare och författare som varit givande inom detta ämnesområde: Ulf Gabrielsson, Lars Lilliestam och Eva Georgi Hemming. Deras undersökningar och meningar redovisas under rubrik **3.1.1**.

Eftersom min undersökning har haft fokus på musicerandet i förhållande till internet har det varit intressant att se hur pedagoger upplever pedagogiska källor på internet, både i förhållande till sitt eget lärande och deras undervisning. Min undersökning har målet att ta reda på om källor på internet används av pedagoger, och i så fall varför och till vad, samt om de inte används få pedagogens förklaring till varför så är fallet. Därför har jag tagit del av en undersökning där ett antal personer får med hjälp av internet försöka lära sig ett valfritt instrument, med olika individuella resultat. Detta beskrivs i underrubriken **3.1.2**, i dess två inledande stycken.

Jag har i undersökningen haft fokus på upplevelser av internet som musikalisk kunskapskälla, och har därför förkovrat min kunskap inom detta genom att läsa forskning som berör internet i förhållande till lärande. Det finns många åsikter och

meningar om internet som förändrande faktor i människors lärande, t ex i hur detta förhåller sig till de mer traditionella formerna av lärande. Flera forskare och författare har teorier och meningar kring detta däribland Lars Lilliestam, Thomas Bossius och Susan A O'Neill. O'Neill har även på ett eminent sätt kunnat sammanfatta betydande forskning om internet som förändrande faktor i människors lärande, däribland av forskarna Green, Bigum och Gee. O'Neills texter, samt Lilliestam och Bossius meningar, sammanfattas styckesvis i underrubriken **3.1.2**.

Det finns även meningar om hur lärande och aktiviteter utanför formella miljöer påverkar individen, samt hur man som pedagog ska vara medveten om och förhålla sig till detta. Idag är internet en stor källa till informellt lärande hos individer, och därför är åsikter och meningar om informellt lärande i synnerhet relaterade till min undersöknings fokus på internet. Vissa av de pedagoger och forskare som hyst dessa meningar levde innan internets utbredning, men påståendena kan ändå ses i förhållande till internet, eftersom internet idag är en modern källa till informellt lärande. O'Neills sammanfattande texter har även här varit till hjälp för att förstå och ta del av detta ämnesområde; framförallt då hon citerar och förklarar de mycket kända pedagogerna John Deweys och Paolo Freires meningar. Dessa finns att ta del av i underrubrik **3.1.2**.

Jag har även tagit del av forskning som undersöker musiklyssnares vanor och hur den ser ut i olika åldrar, samt hur internet har varit en förändrande faktor i sättet att lyssna. Framförallt Lilliestam och Susanna Ottossons texter har varit givande, och de sammanfattas alla i underrubrik **3.1.2**.

3.1.1 Betydelsen av musik i människans liv

Lars Lilliestam (2009) har sammanfattat forskning kring musik, som framförallt handlar om musikens roll i ett socialt och kulturellt sammanhang, dvs hur människor använder musiken och hur musiken påverkar människor. Här tar han upp många aspekter som kan relateras till en individs musikliv, såsom minnen kopplade till starka emotioner, samt hur tidiga musikminnen från ungdomsåren stannar kvar i individen och ofta utgör individens grund till vad den anser vara bra musik. En annan aspekt som kan kopplas till individens musikliv är hur musiken har en social dimension, där man i sitt intresse interagerar med andra, vare sig det handlar om att musicera, eller att uppleva musiken genom lyssnande. Lars Lilliestam beskriver också ordet "musikande". Det är ett brett begrepp, som innebär alla sätt att ägna sig åt musik på. Att spela (musicera) eller att lyssna på musik är givetvis en del av musikande, men begreppet är långt mycket vidare och innefattar även aktiviteter som att gå på konsert, umgås med musik, prata eller skriva om den, köpa skivor etc. Betydelsen av detta begrepp är något som jag har haft i åtanke då jag har gjort min undersökning, eftersom jag har lagt vikt vid många olika sammanhang som kan inspirera eller ge musikalisk kunskap. Jag har inte begränsat musikaliskt lärande till att enbart handla om att spela/öva ett instrument eller läsa och lyssna på musik inom traditionella/informella pedagogiska ramar/sammanhang. Musikande som begrepp tar in så många fler dimensioner av vad det är att ägna sig åt musik.

En annan studie som berör människors förhållande till musik är ”Starka musikupplevelser” av Alf Gabrielsson (2008), som går ut på att han har låtit en blandad skara av människor som alla har gemensamt att de har ett stort musikintresse, skriva ner sina starkaste musikupplevelser. I studien får man ta del av personliga beskrivningar från över 1000 informanter. Informanterna beskriver personliga minnen av episoder ur sitt liv, där musiken upplevs ha förändrat dem som människor, och det blir ofta väldigt emotionella beskrivningar, där deras personliga upplevelser av musikens kraft och roll förklaras. Dessa beskrivningar liknar det som Lilliestam beskriver; att starka emotioner och minnen från ungdomen är relevant i en persons musikaliska utveckling. Eftersom så många olika åldrar deltar i Gabrielssons studie, kan beskrivningarna skilja sig mycket åt, där t ex de äldre människorna som är 70-80 år ofta beskriver musikminnen från kyrkan som källa till deras intresse, medan yngre beskriver minnen av mer sekulariserade musikkällor, där exempelvis föräldrars skivor, eller andra mediala tillgångar har haft en betydande roll. Bredden och olikheterna i de olika beskrivningarna ger mycket utrymme för att jämföra och få förståelse för skillnader mellan generationer samt de musikkällor som brukas/brukades av dessa.

En uppsats med titeln *Berättelsen under deras fötter* utförd och författad av Eva Georgii-Hemming 2005 har ämnesfokus, syfte och metodik som liknar min uppsats. Georgii-Hemming har genom att intervjua och ta del av fem musiklärares livsberättelser, haft målet att ta reda på hur dessa ”uppfattar gymnasieskolans kärnämne Estetisk verksamhet”. Syftesfrågorna är ”Vad ägnas kursen åt, hur genomförs undervisningen och vilka mål eftersträvas?” Studien har också ambitionen att ”beskriva vilka personliga erfarenheter de fem musiklärarna har av, företrädesvis, musik i skilda sociala, pedagogiska och musikaliska sammanhang samt på vilket sätt dessa erfarenheter förhåller sig till den professionella verksamheten”. (s 25) Författaren behandlar begreppet musik i ett mångdimensionellt perspektiv och beskriver hur man genom att diskutera musik ifrån olika vinklar, såsom didaktiska, estetiska och sociokulturella, kan få djupare förståelse för hur musiklärare ”implicit eller explicit legitimerar undervisningsämnet musik”. Författaren gör också beskrivningar av begreppet musikalisk kunskap under rubriken *Problemområde* som är snarlik den utgångspunkt kring begreppet som jag har haft i min uppsats. Hon menar att eftersom musik har skiftande innebörd för olika individer och eftersom fenomenet används på olika sätt är också musikaliskt kunskap mångfaldig. Det kan för någon handla om att kunna spela ett instrument eller sjunga och för någon annan är det istället att kunna uttrycka musik i rörelse. Hon menar också att brukande av musik för att förändra sitt humör, få energi eller finna tröst för somliga kan ses som musikaliskt kunnande. Samma breda bild av musikaliskt lärande och kunskap beskriver hon i förhållande till pedagogiken, och refererar till en C-uppsats hon författat 1998 med titeln *Skapande processer i tre rockband*. I denna följer hon bl a en grupp unga ”hardcorekillar” som ägnar sig åt musicerande och musik. Dessa beskrev att bättre musikundervisning kan uppnås genom att förändra skolans arbetsformer och innehåll så att musikundervisningen mer påminner om den informella utbildning och erfarenheter som dessa killar upplevde på egen hand i replokalen. Det finns alltså en ambition i Georgii-Hemmings C-uppsats och forskning, att inte begränsa musikalisk kunskap och lärande till att vara något som sker formellt, utan istället betrakta det i

olika kontexter, som alla kan utveckla kunskap socialt, intellektuellt, kreativt, musikteoretiskt etc. Detta är ett perspektiv på lärande som jag också har brukat och undersökt i förhållande till musiklärares musikaliska utveckling och pedagogik i denna uppsats. Ur detta perspektiv är begreppet ”musikande” centralt, eftersom det i sin betydelse innefattar alla dessa av Georgii-Hemming nämnda innebörder.

Även metoden och dess bakomliggande teorier, i *Berättelsen under deras fötter*, är snarlik den som jag i min undersökning har brukat. Georgii-Hemming definierar den som en ”livshistorisk metod”. Hon skriver om narrativ analys och har metodiskt skapat narrativ utifrån den empiri som samlats in. Empirin består i *Berättelsen under deras fötter* av fem musiklärares berättelser om ”erfarenheter, upplevelser av och tankar kring ”musikaliska, pedagogiska och sociala aspekter av musikaliska erfarenheter”, både som privatpersoner och som lärare”. Insamlingen av empiri har av Georgii-Hemming skett genom samtal, men även genom att låta informanterna skriva ner sina levnadsberättelser i text. I min undersökning har det skett en liknande form av empirisk insamling, där jag har utfört intervjuer med en narrativ form för att ta del av musikpedagogers (lärare) berättelser, vilka jag sedan har skapat enskilda narrativ utifrån. Detta förklaras djupare under rubrik 4 *Metod*.

Georgii-Hemming jämför olika beståndsdelar och teman i narrativen, och förklarar skillnader och likheter i hur informanterna i narrativen praktiserar och förhåller sig till musik. I många av dessa förklaringar refereras det till och jämförs med resultat av tidigare forskning samt författarens åsikter och meningar. Hon jämför framförallt musiklärares personliga förhållande till musiken samt hur de ser på och praktiskt genomför undervisningen. Bland annat handlar det om hur musiklärarna ser musicerandets huvudsak på olika sätt. Vissa musiklärare har t ex en mer social syn på musicerandet där musiken kommunikativa roll står i centrum, medan andra ser det som något som främst är en aktivitet som görs för eget behov och privata ändamål. Det tas också upp hur familjens sociala roll har påverkat flera av musiklärares musicerande samt hur deras syn på integritet och hantverk genomsyrar både deras eget musikliv och undervisning. En del lärare har fokus på att få elever att arbeta i grupp med målet att utveckla deras förmåga till samarbete och ge dem social träning som är nyttig i ett bredare samhällsperspektiv. Andra vill värna elevernas integritet, och låter arbetet ske individuellt. T ex är en lärare noga med att inte låta eleverna spela eller sjunga i stora grupper eftersom hon inte vill riskera att vissa elever dominerar och undertrycker andra. Hon vill inte heller tvinga elever att visa sina känslor för andra, vilket musik och musicerande enligt henne är starkt relaterat till.

3.1.2 IT och internet i musikaliskt lärande

I rapporten *The Internet as Teacher* av Ketil Thorgersen och Olle Zandén (2014) undersöks hur Internet kan fungera som verktyg för att lära sig musicera genom att låta 12 studenter försöka lära sig ett instrument endast med hjälp av Internets olika tillgångar som pedagogiskt verktyg. Studenterna fick välja valfritt instrument, och det enda kriteriet var att de var helt ovana vid att spela detta, eller att de hade mycket få förkunskaper. I resultatet framgår olika fördelar och nackdelar som studenterna upplevde under den halvårs långa perioden som undersökningen pågick. Många

använde Youtube och dess många instruktionsvideor som hjälpmedel för sin inläring, men även mindre och mer ämnesspecifika sidor som exempelvis "Ultimate Guitar", som är en sida som erbjuder gitarrkurser online. (Thorgersen & Zandén, 2014)

Nackdelar som en del studenter upplevde med att lära sig via nätet var att de kände att det var svårt att hålla en kontinuerlig övningsrutin, samt att frånvaron av krav från någon extern källa gjorde det svårt att nå delmål. Vissa av studenterna hoppade av undersökningen eftersom de inte lyckades hitta ett bra "övningssätt" (planering, utvärdering osv), medan andra lyckades väl med detta. En stor del av hur väl eleverna lyckades med att lära sig instrumentet via Internet hängde på hur väl de kunde lägga upp en strategi för de mål de hade med projektet. De elever som skrev ner sina mål och vad de hade lärt sig kontinuerligt i en loggbok var mer framgångsrika i sin inläring, medan det gick sämre för de som inte skrev något i loggboken och som inte lyckades lägga upp delmål strategiskt. (Thorgersen & Zandén, 2014)

Tidigare nämnda Lilliestam (2009) skriver även om internets möjligheter att utveckla musikalisk kunskap i sin forskningssammanfattning. Fokus läggs på hur teknik och media har förändrat hur, när och hur mycket människor lyssnar till musik. Han tar upp hur mångfalden och tillgången till musik har ökat, och citerar till exempel pedagogen Bertil Sundin, som menade redan i slutet av 70-talet att barn som började i skolan då troligtvis hade hört mer musik än sina far- och morföräldrar hade gjort i hela sitt liv. Förutom att nämna de olika fysiska lagringsmediernas påverkan på musiklivet (CD, kassetband osv) diskuteras även om hur musikteknologin har påverkat musikskapandet genom att man exempelvis enklare kan spela in och producera musik hemma idag. Detta står i kontrast till de mer professionella studios som man vanligen spelade in och producerade musik i förr. Internet nämns som en bidragande faktor till den massiva informationsspridningen, och det förklaras att det "leder till ett informationsöverflöd, som vi har svårt att värja oss emot, genomskåda, sovrå bland, värdera, ordna och sortera, göra användbart". Detta överflöd förklarar Lilliestam kan leda till "trötthet, oro, slitenhet och cynism". Det nämns även att detta kan leda till en "slit och -släng mentalitet" till musiken, som då förlorar sitt tidigare värde. (Lilliestam, L. (2009)) Det är med andra ord inte bara en positiv bild av internet som musikkälla som ges.

Hur lyssnandet på musik har förändrats sedan 70-talet har Susanna Ottosson skrivit en uppsats om. Hon beskriver uppsatsens syfte med orden: "att undersöka hur ändrade tekniska-fysiska förutsättningar påverkat hur vi lyssnar på och upplever inspelad musik. Hur skiljer sig sättet att lyssna på musik idag från hur man lyssnade på 1970-talet? Jag har studerat musik lyssnande ganska brett, snarare än att fokusera på en specifik teknik." (Citat från Ottosson, 2010) Undersökningen visar bland annat att man idag lyssnar mer på spellistor (låtar/stycken av helt olika oberoende artister samlade i listor) än på 70-talet, då man lyssnade mer på album av enskilda artister som själv bestämt låtföljden åt konsumenten. Det rör sig om ett nytt sätt att lyssna på, och undersökningens utfrågade informanter ger också intressanta synpunkter kring varför de lyssnar/inte lyssnar på spellistor samt även åsikter om varför lyssnandet har förändrats åt detta håll. Till exempel menar en av Ottossons intervjuade informanter att

musikalbumet dog ut som koncept när cd-skivan lanserades, eftersom längden på denna gjorde att skivorna blev för långa för att konsumenten skulle orka lyssna igenom det. Informanten menar att man började hoppa mellan spåren som man ville. Samma informant menar också att dagens spellistor har funktionen att ”visa sin personliga stil” (s. 17). Ottossons undersökning visar även att äldre människor lyssnar mer på hela album, än yngre som lyssnar på spellistor och enstaka låtar i större utsträckning. Detta är två olika sätt att ta till sig musiken på. Albumlyssnandet är mer djupgående och tidskrävande än spellistans mer ytliga och snabba sätt att uppleva artisten/musikern/kompositörens musik. Ottossons undersökning visar hur internet har gjort spellistan till en mer dominerande form av lyssning idag, särskilt hos unga. Lillestams beskrivning om internets ”informationsöverflöd”, och vad det leder till kan vara en orsak till denna nyare form av lyssning. Lilliestam menar att internet erbjuder ”ett informationsöverflöd, som vi har svårt att värja oss emot, genomskåda, sovrå bland, värdera, ordna och sortera, göra användbart”. Detta överflöd förklarar Lilliestam kan leda till ”trötthet, oro, slitenhet och cynism”. Det nämns även att detta kan leda till en ”slit och –släng mentalitet” kring musik, där den förlorar sitt tidigare värde. (Lilliestam, L. (2009))

Det finns även ett forskningsprojekt titulerad ”Musiken och Jag” (Lilliestam & Bossius, 2009), som Lilliestam tillsammans med kollegan Thomas Bossius ligger bakom. I detta projekt undersöker de hur olika individer med blandad bakgrund, använder och tänker kring musik. I ett kapitel titulerat ”Skaffa, samla, läsa” finns det många beskrivningar om hur internet har en stor roll i studiens informanternas samlande och upptäckande av musik, och även hur källor som exempelvis internet har förändrat deras vanor och samlande om de jämför med sitt tidigare liv. Även andra icke-mediala faktorer ges här som svar på att deras musikvanor förändrats, som t ex förändring av livssituation hos individen. Detta kan t ex handla om saker som inträde i arbetslivet, studier och föräldraskap, vilka har gjort att tiden som läggs på musik har minskat. Det är sådana icke-mediala aspekter som man inte får glömma då man gör undersökningar av den typ som avhandlas i min uppsats. Eftersom människor påverkas av sin livssituation, så har jag haft ambitionen att beakta faktumet att internet som möjlighet att förkovra sig inom musikvärlden och sitt musicerande inte alltid har samma förutsättningar för alla individer. Lilliestam och Bossius undersökning visar att förändrad livssituation och dess omständigheter kan innebära att tiden att utnyttja internets möjligheter minskar för individen. I min undersökning har det varit relevant att se livssituationen som en parallell faktor till musikkällorna (i synnerhet på internet) i individens utveckling. Internet kan ha positiv effekt på individen, även om hen inte har samma tid att lägga på det som någon i en annan livssituation. Det har varit viktigt, i min undersökning, att jag inte har sett individen som konstant i sitt leverne, utan att jag även har sett hans livssituation som en viktig parallell faktor som kan påverka lärandet inom musik, vilket är något som Lillestam och Bossius undersökning visar.

Susan A. O'Neill förklarar att det är en stor diskussion kring hur samtidens informationssamhälle har förändrat ungas lärande inom musik, och hur transformationen i lärandet och relationerna inom lärandet har gått extremt fort (O'Neill, 2012). Ett tydligt exempel på detta som hon tar upp är hur man idag har

direkt tillgång till varierade musikkällor och ett omätbart antal musikval att ta del av. Det beskrivs att gränserna har försvunnit för vad man som musikintresserad kan åstadkomma i sitt lärande, och det är också ett väldigt oberoende och fristående klimat att lära sig inom. Argument från andra författare tas upp, såsom Green och Bigum som redan 1993 beskrivit att det numera är som att ha utomjordingar i klassrummet, eftersom unga människors kunskapsbank och "know-how" har förändrats så pass mycket pga att de har växt upp i en datoransluten värld. (Green, Bigum, 1993 i O'Neill, 2012) Om man vänder på argumentet kan man också se det som att lärarna, och inte eleverna, är de som känner sig som utomjordingar i klassrummet. (O'Neill, 2010) Författaren O'Neill skriver med fokus framförallt på unga människors lärande, och det är intressant hur internet beskrivs som en möjlighet till att lära sig som har förändrat just relationerna som existerar inom utbildning och lärande i allmänhet. Internet beskrivs som ett oberoende och fristående klimat att utveckla sin kunskap, och det målas upp en bild av att den traditionella relationen mellan lärare och elev har blivit förändrad, något som exempelvis ovanstående citat av Green och Bigum visar.

Ett begrepp som är centralt i den transformation som skett och fortfarande sker i musikaliskt lärande hos individer är "Participatory Cultures" som kan översättas ordagrant till "deltagande kulturer" (översatt av undertecknad) (Jenkins, 2009 i O'Neill, 2012). "Participatory Cultures" verkar till stor del på internet, men behöver inte göra det. I stort handlar en "participatory culture" om att flera privatpersoner går ihop för att skapa något, och verkar alltså inte enbart som konsumenter i samhället, utan även som producenter och bidragsgivare tillsammans. Det finns väldigt många exempel på "participatory cultures" som verkar på internet; t ex samarbeten mellan musiker online eller hur man kan ta del av inspelade lektioner, där kända musiker och låtskrivare lär ut material ur sin egen repertoar. Gee beskriver "Affinity Spaces", ett begrepp som är väldigt likt "Participatory Cultures". "Affinity Spaces" är platser där individer från olika bakgrunder och med olika former av kunskap går ihop för att uppnå ett gemensamt mål (Gee 2004, 2005 i O'Neill, 2012). Det beskrivs som ett samarbete där ålder, klass, etnicitet, kön och utbildning inte innebär några gränser för att gynna varandras utveckling, artisteri och kreativitet. Jenkins menade 2006 att eftersom gränsen mellan formellt och informellt lärande blir otydlig, och gamla källor blandas med nyttillkomna, blir det inte lika viktigt vad som anses vara formellt och informellt lärande. (Jenkins, 2006 i O'Neill, 2012) Exempel på fenomen som visar på detta är så kallat lärande inom "crowd-sourcing" (Juhász, 2011 i O'Neill, 2012) och "blended learning" (blandade lärmiljöer) (Bonk & Graham, 2006 i O'Neill, 2012). Detta står i kontrast till hierarkiska läromiljöer och traditionellt lärande, vilka relativt sett inte erbjuder många kreativa möjligheter för individen samt inte ger samma utrymme till autonomt lärande eftersom de kretsar kring hegemoniska typer av kunskap (O'Neill 2012). Dessa moderna former av lärande (t ex participatory cultures och affinity spaces) behöver inte per definition ske på nätet, men nätet kryllar av möjligheter till dessa.

Chee-Hoo Lum och Kathryn Marsch skriver om frågor kring kultur och hur dessa kan vara relevanta i pedagogiskt arbete i klassrummet. Här talas det exempelvis om webb-baserade kulturella interaktioner, dvs delande av musikalisk information och

verksamhet via digitala och sociala verktyg som Skype, e-mail, bloggar och Youtube. Här beskrivs möjligheten att använda sådana verktyg i skolklassen, för att skapa ett kulturellt utbyte med skolklasser i andra delar av världen. Detta är än en gång något som liknar resonemanget kring participatory cultures och affinity spaces som tidigare beskrivits. Det handlar i stort om att man på internet kan influeras av en rad olika individer från olika bakgrunder/kulturer och tillsammans lära av varandra, såsom författarna beskriver att skolklasser från olika delar av världen kan få utbyte av varandra via internets verktyg. Författarna förklarar också att det på senare år har utvecklats en hel del musikaliskt material med tillhörande pedagogiskt läromaterial som finns tillgängligt på internet. Sådana saker menar författarna kan användas som ett komplement till mer traditionella material som böcker, CD och DVD och de har potential att hjälpa lärare att slå sig fria från västerländska ideal kring lärande, och upptäcka nya tillvägagångssätt i klassrummet, från ett vidare spann av individer och samhällen (Lum & Marsch, 2012). Lum och Marsch beskriver den potential som nedladdningsbart pedagogiskt material innebär, och det behöver inte vara kopplat till participatory cultures och dylikt. Allt pedagogiskt material har potential att leda till nytänkande som lärare, och man kan omvärdera sin egen kulturs traditioner och ideal kring lärandet som pedagog via internet. Eftersom internet är en global källa till information finns det en mängd nedladdningsbart pedagogiskt material att använda sig av, och man begränsas inte till de normer, traditioner och ideal som existerar inom närliggande kulturer.

O'Neill (2012) skriver också att man idag i sitt musikaliska lärande, alltid står i relation till andras positioner och de spänningar och överenskommelser som existerar mellan dessa. Här talas det om äldre pedagogiska teoretiker såsom Dewey, som 1916 uttryckte sin åsikt att den som lär sig aldrig kan separeras ifrån sina interna relationer eller vardagliga erfarenheter och alltså inte bör ses som isolerat självständig i sitt lärande. (O'Neill, 2012 s. 170) Han förklarade en syn på hur man bör ta hänsyn till dem kontexter och kontextuella dynamiker som den som lär sig är en del av om man ska förstå individen och dess lärande. Eftersom internet utgör en stor del av många kontexter i så många människors liv idag bör man alltså vara medveten om detta som lärare, och förstå hur lärande individer använder det. Den kritiska teoretikern Paulo Freire menade också att ens relation till eleven ska vara sådan att man respekterar den, och att man är medveten om dem konkreta förutsättningar i elevens värld som formar honom. Utan förståelse för elevens verklighet kommer man inte att förstå hur de tänker, vad de vet, eller hur de vet något (Freire, 1998, citerad av O'Neill, 2012).

Sharon G Davis beskriver vad informellt lärande kan vara, och hur detta påverkar den som lär sig. Mellan spädbarnet och föräldrarna börjar ett informellt skapande av musik väldigt tidigt, t ex sättet att kommunicera mellan förälder och barn är bland de tidigaste musikaliska erfarenheterna hos barnet, och existerar i alla kulturer (Trevorthen, 1999-2000 i Davis, 2012). Senare växer barnets musikaliska interaktioner via sociala sammanhang och media (exempelvis TV, CD, musik på internet och TV-spel) samt sociala nätverk på internet. Den musikaliska repertoaren som hörs i hemmet kommer idag till stor del från teknologiska källor, däribland internet, och medvetenheten om dessa källors roll ökar idag (Lum, 2008 samt Robert &

Christenson, 2001 i Davis, 2012). Idag menar forskare att man som lärare bör se informellt lärande som något som kan ske både i ett institutionellt sammanhang som utanför ett institutionellt sammanhang och omvänt bör man som lärare se formellt lärande på samma sätt (Folkestad, 2006 i Davis, 2012). En förenklad skiljelinje mellan dessa två sätt att lära (formellt och informellt) gör Folkestad, som menar att det handlar om att förstå huruvida individens mål är att lära sig skapa musik, eller om målet är att lära sig om musik, samt om någon har en lärarroll i sammanhanget. Det är också viktigt att tänka på om det är elevens eller lärarens musik som är basen i lärandet, eller om det möjligen är en blandning av bådas musik. Folkestad menar att läraren ska ha en dynamisk bild av lärandet i stort, och dra nytta av både formellt och informellt lärande hos eleven oavsett vilken miljö det sker i (Folkestad, 2006 i Davis, 2012). Folkestad uttrycker sina åsikter i termerna formellt och icke formellt och att det är viktigt att se båda typerna av lärande. Det liknar de meningar som uttrycks av Feire och Dewey, men de pratar istället om kontexter som ingår i den lärande individens liv, och att dessa måste beaktas. Kontexterna kan vara både av formell och informell karaktär, och deras resonemang som kretsar kring ordet kontext är något mer inzoomat och specifikt, medan Folkestad, som pratar om informell och formell, kan ses som lite mer utzoomad i sitt resonemang och indelar lärandet i endast två övergripande fack (formellt och informellt).

3.2 Teorier

Denna undersökning bygger på två olika teorier: Teorin om Narrativ Analys samt Hermeneutik. Under rubrik 3.2 kommer dessa två teorier att förklaras i underrubrik 3.2.1 och 3.2.2.

3.2.1 Narrativ

Genom historien har flera förklaringar till vad ett narrativ är getts. Den franska semiologen Roland Barthes uttryckte väldigt brett och tämligen odefinierat att narrativ är all form av kommunikation. (Robertson, 2014) Ett mer definierat sätt är att förklara narrativ som ett strukturerande av händelser till en handling. Forskaren William Labov författade 1972 en teori som bygger på narrativens formella egenskaper och funktioner, och identifierade dessa i 6 beståndsdelar (Robertson, 2014 s.229):

- ett abstrakt (en sammanfattning av narrativen)
- en orientering (tiden, platsen situationen och deltagarna. Vem/vad ,var och när?)
- en komplicerande handling
- en utvärdering (berättaren/författaren förhållningsätt till narrativet – betydelsen av handlingen)
- en upplösning (vad hände till slut, hur det gick?)
- en coda, perspektivet återförs till nutid

Det finns också olika sätt att se på narrativ i relation till begreppet diskurs. Det finns en teori, som utvecklades av strukturalisten Chatman (Robertson, 2014), som bygger på att narrativ består av både *historien* och *diskursen*, som två beståndsdelar. Historien kan man definiera som narrativets *vad* och innehåller både händelseförloppet och handlingar samt alla existenser, dvs karaktärer och företeelser som är involverade.

Diskursen kan man definiera som narrativets *hur* och innebär de medel som används för att förmedla narrativet.

3.2.2 *Narrativ analys*

Narrativ analys har använts för att bearbeta det insamlade materialet i denna undersökning. Denna form av analys har som utgångspunkt att människor till största delen strukturerar sin erfarenhet genom narrativ. Flera forskare menar att "narrativ är någonting som människor använder för att begripa sina ord och handlingar och för att visa och göra dessa begripliga för andra", vilket är en parafraas från forskaren Macintyre. (Robertson, 2014) Även forskaren Czarniawska uttrycker på ett liknande sätt att "Människor använder narrativ för att underhålla, för att lära ut och lära sig, för att be om en tolkning och ge en tolkning, [...] (på grund av detta) behöver den som studerar det sociala livet, oavsett område, bli intresserad av narrativ som en form av kunskap, en form av socialt liv och en form av kommunikation." (citat i Robertson, 2014 s. 224)

Om man som tidigare stycke förklarar, ser ett narrativ, som en möjlighet att begripa något på individnivå är det möjligt att vidga den narrativa analysen, för att begripa något på grupp nivå, dvs som i ett samhälle där alla mentalt samarbetar och bidrar till ett gemensamt narrativ, som bygger på en gemensam social historia där vi lokaliserar våra jag och individuella kontinuiteter. (Bruner, 1991 i Robertson, 2014). Det finns alltså en anledning att se individuella narrativ som något som kan spegla ett större socialt sammanhang, alternativt motsäga detta sammanhang. Detta liknar sättet som man inom hermeneutiken analyserar något i fragment för att sedan jämföra med den holistiska analysen av ett undersökningsmaterial (djupare info under rubrik **3.2.3**).

Denna uppsats använder en av fyra tillvägagångssätt för narrativ analys: det *kategoriskt-innehållsliga* sättet (kallas ibland innehållsanalys) som beskrivs av författaren Alexa Robertson. Det bygger på metoder som flera narrativa analytiker använt sig av, däribland Amia Lieblich (Robertson, 2014). Detta sätt att analysera narrativ bygger på att man definierar olika kategorier inom undersökningens ämne. Kategorierna kan handla om ett enda ord, eller så kan det vara en vidare "händelseförklarande enhet", som t ex kan vara om ett ord eller begrepp används tillsammans med ett positivt eller negativt värdeord. Inom respektive kategori samlar man sedan yttranden som är relevanta för denna. På så sätt strukturerar man upp ämnen som de synliggörs i historiens fragment, oavsett dessas sammanhang i helheten.

3.2.3 *Hermeneutik*

Hermeneutiken myntades som teoretiskt begrepp i samband med bibelstudier, då man skulle tolka bibeln. Idag har begreppet utvecklats till att innefatta tolkning av all möjlig information, och används mycket i forskning inom humaniorafältet.

Tolkning bygger alltid på att man utgår från sin förförståelse för att förstå och tolka material, och genom det som kallas intentionalitet (ens riktning och vilja inom det som tolkas och försöks förstå) kommer nya objekt att sträva efter att förstå uppstå. Intentionalitet kan beskrivas som "Den struktur som ger mening åt upplevelsen" (citat

av May, 1974 s. 232). Den del av ens intentionalitet som strävar efter upplysning och struktur kommer att göra att man tvingas omtolka verkligheten samt att man lär sig förstå den på ett nytt sätt. Förförståelsen kommer via förståelsen, innebära att den förändras och förståelsens riktning kommer ofta att gå emot en ökad totalisering och precisering av ämnet som tolkas (Ödman, 1979).

Att växla mellan helhetsanalys och fragmentarisk analys är en vanlig teoretisk och metodisk utgångspunkt inom hermeneutiken, och kallas för "den hermeneutiska cirkeln". Begreppet grundades av Freidrich Ast och Schleiermacher och är som namnet antyder en liknelse vid en cirkel, som går mellan helhet och det studerade materialets olika delar. Den innebär att man alltid har en holistisk bild av en företeelse att utgå ifrån i sin tolkning, och genom att tolka fragmenten av undersökningsmaterialet, går man sedan tillbaka till helheten för att ändra förståelsen av denna. Det är ett ständigt pendlande på detta sätt, mellan helhet och fragment som hela tiden förändrar den övergripande förståelsen.

4 Metod

Underrubriken **4.1** går igenom allt som rör intervjuens metod. Underrubrikerna till **4.1** berör hur jag planerade dem fem intervjuerna, hur dem genomfördes, samt vad resultatet innebar för syftet och undersökningen i sin helhet. Underrubrik **4.2** går igenom hur empirin, som var resultatet av de fem genomförda intervjuerna, bearbetades analytiskt utifrån de teorier som redovisats under rubrik **3.2**.

4.1 Design och Genomförande av intervju

4.1.1 Intervjuens mål

För att kunna uppfylla syftet har jag intervjuat människor som är verksamma på något sätt som musikpedagoger. Informanterna har under sin livstid gått igenom den förändring som internet har inneburit på ett medialt och informativt plan. Intervjun har behandlat deras upplevelser, erfarenheter och vanor kring musikkonsumtion genom livet. Målet har varit att få inblick i hur olika källor har förändrat deras musikaliska världsbild, (kunskap om musik), samt deras sätt att lära sig musikalisk teori och praktik (musicerande). Jag har även haft ambitionen att ta reda på om deras pedagogiska kunskaper och praktik har förändrats genom internet på något/några sätt. Intervjun var utformad för att ge svar på hur informanterna ser på sitt musikaliska lärande genom livet och hur de olika källorna till kunskap har påverkat lärandet. Tyngdvikten har i intervjun legat på hur internets tillkomst som källa har förändrat lärandet och deras kunskap utifrån både passivt lyssnande, skapande (musicerande) samt pedagogiska perspektiv. Jag har också tagit del av informanternas personliga värderingar kring internet som källa till musik och musikaliskt lärande och målet med detta är att se vad som anses vara positivt kontra negativt med internet ur musikalisk synpunkt.

4.1.2 Intervjuns utformning

Intervjun har en narrativ form med fokus på informantens musikliv och internet (Trost 2005 s. 27). Informanten har fått berätta, episoder ur sitt liv, som har varit av särskild betydelse för hans utveckling och lärande inom musik. Den kvalitativa intervjun har utformats med en låg grad av standardisering. (Trost 2005) Enligt det lågt standardiserade konceptet, har det inte lagts stor vikt vid att frågor ställts på samma givna sätt till alla informanter. Frågorna har också enligt Trost (s. 20) haft en låg grad av strukturering eftersom frågorna har ställts öppet, vilket innebär att informanten har kunnat svara öppet, samt kunnat bestämma strukturen på svaret relativt fritt. Många frågor har fått olika svar med olika ämnesfokus av respektive informant. På grund av detta har det enligt det lågstrukturerade konceptet inneburit att följdfrågorna har formats efter den enskilda informantens tidigare svar. Informanten har enligt narrativ intervjuform fått berätta fritt med eget fokus, och följdfrågor har formats efter detta. På detta sätt har jag som intervjuare kunnat ta reda på ämnen som är relaterade till undersökningens syfte, om informanten inte har lagt fokus eller beskrivit dessa djupare i sina tidigare svar/utsagor.

Genom att inleda intervjun med frågor om personens allra tidigaste musikminnen, intresse och lärande, har intervjun haft som mål att kronologiskt arbeta sig igenom informantens kunskapsutveckling och vilka informationskällor som har varit relevanta till denna, detta genom frågor relaterade till syftet. På så sätt har information erhållits om de förändringar som individen upplever ha uppstått i hans lärande när internet blivit närvarande i individens liv. Genom att jämföra informanternas beskrivningar om tiden före och efter internet blir skillnader de emellan tydliga, vilket delvis analysen av empirin kommer att gå ut på. Skillnaderna redovisas och ställs emot varandra i den här uppsatsens resultatdel. Informanterna har inte haft vetskap om syftet bakom min undersökning innan eller under intervjuens genomförande. Avsikten med att hålla informanterna ovetande om studiens syfte under intervjuerna är att få dem att tala fritt kring sin musikaliska utveckling, utan att känna sig ämnesbegränsade eller ledda av studiens fokus. Intervjun har även haft som mål att få informanternas personliga värderingar kring då och nu, tiden före och efter internet. Dessa värderande frågor var det avslutande temat på intervjun, då informantens narrativa redogörelse för deras musikaliska livshistoria med fokus på lärande hade slutförts.

Frågor kring internetns olika källor har varit centrala i intervjun. Olika källor baserade på olika tecken, ljud och bildspråk har involverats. Exempel på olika källor baserade på olika modaliteter är videobaserade tjänster som youtube, ljudbaserade källor som spotify och textbaserade källor såsom journalistiska hemsidor med musikprofil. Frågor om internet behandlade i intervjun två olika kategorier av källor; dels internetns olika rent pedagogiska källor, som t ex videos med ett undervisande tema, men också mer allmänt musiktematiska källor, som t ex musikvideos på youtube. Den senare typen av fråga behandlar en typ av källa som inte alltid behöver vara förknippad med lärande, men intervjun har haft ambitionen att se hur dessa typer av källor kan ha påverkat informanternas allmänna musikkunskap (generella lärande). Denna typ av lärande är relaterat till det som beskrivits av Folkestad (Folkestad, 2006 i Davis, 2012) och

Dewey (O'Neill 2012 s. 170). Folkestad menar att informella sammanhang är viktiga att beakta om man vill förstå lärande hos den som lär sig, och Dewey talar på liknande sätt om att interna relationer och vardagliga erfarenheter spelar roll då man vill förstå lärandet hos individen.

4.1.3 Intervjuns två huvuddelar

Jag lade upp intervjun så att jag först ställde öppna frågor om personens allmänna musikintresses utveckling genom livet. Första frågan i samtliga intervjuer var t ex vad informantens första musikminne var. Informanterna pratade om vad som influerade dem och hur information via media, familj, vänner och andra källor bidrog till musikintresset. Informanten kunde också prata om hur den började musicera och hur detta fortlöpte och utvecklades, men mitt fokus som intervjuare var i början av intervjun mer på vad som inspirerade till ett intresse kring musik i stort, t ex hur informanten upptäckt genrer/artister och hur specifika händelser eller skiften i livet hade påverkat deras intresse. Jag fokuserade intervjuns början på en bredare syn på musikintresset, och ställde inte följdfrågor om sådant som handlade om musicerande, som exempelvis lektioner, notläsning, gehör osv. Då informanten började prata om internet för första gången under intervjun ställde jag många följdfrågor kring vad internet gjorde med informantens utveckling, hur hen använde det samt om andra källor spelade någon roll parallellt med internet och i så fall hur. När jag upplevde att informantens allmänna utveckling av musikintresset från barndom till idag grundligt hade gått igenom fokuserade jag mer specifikt på hur informantens musicerande utvecklats. En del information om musicerandet hade vid det här laget nämnts, men jag ställde mer djupgående frågor kring detta under intervjuns andra hälft. Tanken var att separat samla in empiri om musicerandets utveckling. Detta sätt att dela upp intervjun gjorde det enklare att fokusera intervjun på två olika aspekter: allmänt musikintresse och musicerandet. Inte bara för intervjuarbetet var det ett bra tillvägagångssätt, utan även för analysen av transkriptionen eftersom informationen kring de två aspekterna till stor del delades upp i varsin del av intervjun. Även om intervjuns fria form innebar att informanten i sitt berättande hade frihet att nämna musicerandet i samtliga delar av intervjun, blev informationen om detta djupare i intervjuns andra hälft på grund av att jag som intervjuare fokuserade på musicerandet i mina frågor då.

4.1.4 Praktiska hjälpmedel och transkription

Jag spelade in intervjuerna digitalt med min mobiltelefon. Detta ansåg jag i denna undersökning vara det bästa sättet att spara empirin, för att sedan bearbeta den (transkribera). Det gick smidigt att transkribera och jag kunde lugnt gå tillbaka till materialet och behövde inte försöka minnas vad informanten sagt eftersom allt fanns ordagrant inspelat i ljudform. Dessutom använde jag mig av ett ljuduppspelningsprogram med möjligheten att spela upp ljudet på halva hastigheten, vilket underlättade mycket eftersom det är lättare att i realtid uppfatta och skriva ner det som sägs då. Hade jag inte spelat in intervjuerna, och t ex försökt att skriva ner det som informanten uttryckte i realtid under intervjun tror jag med stor säkerhet att det hade gjort intervjuerna svårare att genomföra, eftersom jag hade haft en extra sak att fokusera på som intervjuare. Med hjälp av mobiltelefonens inspelningsfunktion kunde

jag lugnt fokusera på att göra bra intervjuer vid tillfällena. Jag hade några stödfrågor till mitt förfogande under intervjun för att se till så att intervjun följde personens liv kronologiskt, och för att inte någon relevant aspekt eller musikkälla för informanten skulle riskera att missas.

4.1.5 Intervjumiljöer

Tre av intervjuerna genomfördes IRL (dvs via ett fysiskt möte och inte på internet) på olika platser som alla hade gemensamt att jag och informanten kunde sitta ostört. Det var viktigt att intervjumiljön inte påverkades av buller eller andra distraktioner, dels för att kunna hålla ett lugn och fokus hos både mig och informanten, men även eftersom jag spelade in intervjun och ville ha bra och tydliga inspelningar. Två av dessa tre IRL-intervjuer skedde i skolmiljö, i rum där ingen annan än jag och informanten var närvarande. Den tredje IRL-intervjun skedde på ett café där det var ca halvfyllt, och ljudet låg på en behaglig samtalsnivå. De två resterande intervjuerna skedde via videosamtal med programmet Skype, och detta fungerade också bra. Det var bra uppkoppling, och ljud och bild höll en hög kvalitet genom hela intervjuförloppen. Dessa två informanter befann sig också i sina hem under videosamtalet, och inga nämnvärda distraktioner störde intervjun.

4.1.6 Pedagogik och internet

Den pedagogiska delen av mitt syfte (hur informanternas pedagogiska arbete har påverkats av internet samt hur de använder internet som pedagogiskt verktyg idag) var innan intervjuens genomförande inte formulerad. Eftersom alla informanter nämnde internet på olika sätt i förhållande till sitt yrke som pedagog tyckte jag att det var intressant att ha med denna empiri i min analys. I den här uppsatsens analys görs skillnader och likheter mellan informanternas pedagogiska arbete i förhållande till internet tydliga. Det är anledningen till att jag i mitt syfte har formulerat delfrågan: På vilket/vilka sätt upplever musikpedagoger att internet har förändrat deras pedagogiska arbete?

4.1.7 Urvalet av informanter

Urvalet av informanter var musikpedagoger av olika kön bosatta i Sverige. De kommer från olika geografiska områden i landet. Eftersom tillgängligheten på musik och musikaliska informationsmaterial kan vara olika om man exempelvis jämför landet med staden (särskilt om man tittar på tiden före internet) har denna geografiska spridning varit eftersökt i min studie. Eftersom metoden har varit kvalitativ innebär det att analysen, trots ambitionen att hitta en så bred skara av informanter med olika bakgrund och förutsättningar som möjligt, aldrig kommer att kunna antas vara helt representativ för samhällets musikpedagoger i sin helhet.

Fem informanter har intervjuats. Jag har hittat informanterna via tre källor: musikhögskolor i Sverige, facebookgruppen ”musiklärarna” som är en virtuell samlingsplats för musikpedagoger samt via universitetet i en mellanstor stad i Sverige med musikinstitution. Musikskolorna är en bra källa till informanter, eftersom många musikpedagoger arbetar och studerar där, och det finns ett brett urval av kön, ålder och bakgrunder. Stockholms musikhögskolors pedagogiska utbildningar har studenter från

olika delar av Sverige och världen, och har även relativt hög spridning på åldrar och kön. Två av informanterna är studenter och arbetar samtidigt som de studerar. Via facebookgruppen har också musikpedagoger nåtts och dessa har skiljts sig ifrån informanter från musikskolorna genom att de sedan länge är klara med sina studier och har ägnat sig åt pedagogiskt arbete i stort sett regelbundet (heltid eller deltid) sedan de tog examen. Två av de intervjuade har jag personligen känt sedan tidigare, men har inte haft någon djupare vetskap om deras bakgrund kring musik innan intervjun genomfördes. En av de informanter jag känt sedan tidigare hade jag inte träffat eller pratat med på åtta år innan intervjutillfället.

Informanter:

A - Man född 1989, studerar till instrumentalpedagog och arbetar på kulturskola i ett storstadsområde som pianolärare. Född och uppvuxen i en småstad i Västra Götaland. Bor numera i ett storstadsområde.

B - Man 1983, studerar till musikpedagog och arbetar som gitarrlärare, och ibland musiker. Han spelar framförallt elgitarr men också enklare akustisk gitarr och trummor. Uppvuxen i en mindre ort utanför en mellanstor stad. Bor numera i en storstad.

C - Man född 1956. Arbetar som lärare i komposition på högskolenivå och är även kompositör. Utbildad flöjtpedagog. Född och uppvuxen i en storstad. Bor numera i en mellanstor universitetsstad.

D - Kvinna född 1972 från en småstad. Arbetar som musiklektör. Spelar piano, keyboard och lite kompgitarr. Spelar endast pop/afrogenre. Uppvuxen i en småstad och bor numera i en förort till en storstad.

E - Kvinna född 1965 och uppvuxen i en storstad. Sedan 12 år musiklektör och innan dess låtskrivare och popsångare. Arbetar just nu som musikpedagog i en storstad. Utbildad sångpedagog och körledare.

4.1.8 Etik

Vid intervjuerna har alla haft samma förutsättningar, och mitt intresse och tillvägagångssätt har haft ambitionen att vara lika vid den femte intervjun som vid den första. Jag har försökt att vara så objektiv som möjligt, och har försökt att inte tolka in mening eller information som inte uttryckts av informanten, under intervjuandet. Jag har också haft ambitionen att inte dra slutsatser som inte informanten tydligt uttrycker. Alla informanter är anonyma och ingen lämnas ut eller namnges vid presentationen av materialet, eller i analys- och diskussionsdelarna. Informanterna har enligt personuppgiftslagen (23–25 §§ PuL) informerats före intervjun om deras anonymitet. Informanterna har också informerats om att den metod som tillämpas för insamling av empiri är en intervju och deltagandet i intervjun har varit helt frivilligt, vilket har inneburit att informanterna när som helst har kunnat dra sig ur undersökningen. Detta är i enlighet med lagen om etikprövning av forskning som avser människor (2003:460). Jag har också förklarat för informanterna att jag jobbar individuellt, och

således själv innehar rollen som forskningshuvudman i undersökningen, vilket även det är i enlighet med etikprövningslagen. Personsuppgiftslagen säger att personer som forskning utförs på, har rätten att ansöka om information och få rättelse. (23–25 §§ PuL) Denna rätt har varit närvarande i undersökningen såtillvida att varje informant har, om de velat, kunnat läsa transkriptionen på sin intervju och komma med synpunkter eller förslag på ändringar i denna. Det var endast en av informanterna som visade intresse för att läsa transkriptionen på hennes intervju och hon godkände den i sin ursprungsform, utan att ge synpunkter eller förslag på ändringar. (Vetenskapsrådets hemsida CODEX, 2016)

Information om studiens syfte eller ämne har inte getts ut i förväg, och det har även förklarats att så är fallet för informanterna vid förfrågan om deras deltagande i studien. Eftersom en etisk regel är att individer som är inblandade i studier ska vara informerade om studiens syfte, ämne och praktik, skulle det kunna sägas att min uppsats bryter mot etiska regler. Jag har trots detta försökt att vara så tydlig som möjligt mot mina informanter för att inte riskera att inkräkta på deras integritet eller rättigheter. Jag förklarade att jag inte ville avslöja syftet eller metoden i förväg och jag var också noga med att fråga informanterna efter intervjun hade genomförts om jag fick använda mig av deras utsagor i min analys. Efter intervjun förklarade jag också muntligt vad mitt syfte med uppsatsen och intervjun var, som vid denna tidpunkt fokuserade på pedagogernas (informanternas) upplevelser om deras individuella utveckling av kunskap om musik och färdigheter i musicerande, med fokus på internet. Syftet om hur pedagogerna använder internet i sin pedagogik tillades som nämnts under rubrik 4.1.6, senare i undersökningens förlopp. Samtliga informanter gick med på att jag fick använda intervjuens resultat som empiri i min analys, och ingen drog sig ur efter att intervjun genomförts.

4.2 Analys av empiri

I den analytiska metod, som följer efter att jag har samlat in empiri genom intervjuer som transkriberats, använder jag de två analysmetoder som beskrivits under rubriken 3.2 *Teorier* (Hermeneutisk tolkning och Narrativ Analys). Främst bygger analysen av empirin på att undersöka informanternas narrativ, genom att indela specifika ämnen i kategorier, såsom förklarats under rubrik 3.2.1 *Narrativ Analys*.

Analysen av empirin skedde i tre steg, där det första steget var att samla transkriptionernas data i kortare narrativ, där viktig information relaterad till denna studie sammanfattats. Det andra steget var en narrativ analys på dessa fem narrativ (ett narrativ per informant), och detta skedde genom det *kategoriskt-innehållsliga* sättet som i denna uppsats förklaras under 3.2.1 *Narrativ Analys* och vars resultat redovisas under rubriken 5.2 och 5.3. Det sista tredje steget av analysen är den som redovisas under 6 *Diskussion*, och i denna försöker jag ge en förklaring och diskussion till den data som samlats i den narrativa analysens respektive kategori. Denna data kommer att relateras till tidigare forskning och litteratur, samt tolkas utifrån min förförståelse. De tre stegen i analysen beskrivs i detalj under rubrikerna 4.2.1 *Steg 1*, 4.2.2 *Steg 2* och 4.2.3 *Steg 3*.

4.2.1 Steg 1

Steg 1 har gått ut på att samla den data som är relaterad till mitt syfte i kortare narrativ. Eftersom intervjuerna hade en narrativ utformning, innebar detta att informanten till stor del berättade om sitt musikliv fritt och transkriptionen av den inspelade intervjun var till största delen ett långt narrativ där fokus låg på informantens musikaliska kunskapsutveckling. Eftersom informanten gavs utrymme att berätta fritt innebar det att en hel del mer eller mindre irrelevant information i förhållande till mitt syfte kom med i den insamlade empirin. Irrelevant information fick således sällas bort och relevant information fick vara kvar, och utifrån denna skapades kortare narrativ. Teorin kring hermeneutik har varit central i detta steg, eftersom skapandet av narrativ innebar att jag fick tolka musikpedagogernas egna beskrivningar och berättelser kring de ämnen som tagits upp utifrån min intention, dvs min vilja att uppfylla syftet. Den initiala holistiska bilden som jag har fått under intervjuandet har retuscherats i efterhand, då jag hermeneutiskt har tolkat empirin enligt den hermeneutiska cirkeln. Då mindre fragment av intervjuns transkription har tolkats har den holistiska bilden ändrats och det slutgiltiga resultatet av detta *steg 1* är fem narrativ om varje informants musikliv, från deras tidigaste minnen, uppväxt, internets tillkomst och fram till idag. Man kan förklara det som att de narrativa intervjuernas resultat var fem längre narrativ, och den hermeneutiska tolkningen på dessa har resulterat i mer kortfattade narrativ, skrivna efter min tolkning av all data som är relaterad till mitt syfte. Dessa narrativ är ett delresultat av undersökningen och presenteras under rubriken *5.1 Narrativ*.

4.2.2 Steg 2

I *steg 2* har intervjuns narrativa analys gjorts på de fem narrativ som var resultatet av *steg 1*. Narrativen har analyserats utifrån det *kategoriskt-innehållsliga* sättet som förklaras under rubriken *3.2 Teorier*. I analysen har informationen samlats i huvudkategorier, som har underkategorier. Dessa underkategorier har i sin tur mindre underkategorier. Systemet med huvudkategorier och underkategorier har fungerat väl eftersom ämnen/fenomen som tas upp i narrativen har samlats på ett bra och tydligt sätt under samma ämnestak. Detta system har jag också tillämpat i redovisningen av analysen i denna uppsats. Min tanke med detta har varit att man med hjälp av denna redovisningsform ska kunna förstå sammanhangen kring de fenomen som tas upp lättare genom att följa det kategoriska systemet. Redovisningens system förklaras djupare under rubrik *6 Den narrativa analysens resultat*.

4.2.3 Steg 3

Förklaringar till varför informanternas och deras narrativs skillnader/likheter/egenheter existerar, samt hur de förhåller sig till forskning, redovisas under rubrik *6 Diskussion* och är resultatet av *steg 3* i analysen av empirin (intervjuernas resultat). *Steg 3* har inneburit ett djupare analyserande av de skillnader/likheter/egenheter som *steg 2* resulterat i. Informanternas praktik och tankebanor har ställts i relation till tidigare forskning. Utifrån min förförståelse har jag även tolkat de skillnader som redovisats under rubrik *5.2* och *5.3* och gett möjliga förklaringar till *varför* informanterna upplever det de upplever. Här har återigen

hermeneutikens teorier kring tolkning varit till hjälp. Jag har tolkat fram orsaker genom att relatera data i den narrativa analysens kategorier till informantens bakgrund och tidigare upplevelser som framgår i narrativen. Detta har med andra ord skett genom att gå från fragment (kategorisk information) till helhet (narrativets sammanhang) och på så sätt tolka fram orsaker enligt hermeneutiska cirkeln. *Steg 3* har inneburit att nya frågor och problematiseringar har lyfts för diskussion, som är baserade på det empirin och den narrativa analysen visar.

5 Narrativ

Under denna rubrik redovisas fem narrativ som är resultatet av Steg 1 i min metodiska analys. De fem informanternas narrativ redovisas i sin helhet i vänster spalt med kortfattade kommentarer i höger spalt.

5.1 Informant A

<p>A kommer från en musikalisk familj och hans tidiga minnen kring musik är att han själv utövade denna på familjens piano då han var ungefär fem år. Han satt vid pianot med sin mamma, och har också tidiga minnen av att han spelade själv och att hans bror ibland var med. Det var en social företeelse som fanns i hans uppväxt inom familjen. Hans mamma hade tidigt lektioner med honom, och A minns det som något lustfyllt att få spela piano i sina tidiga år. Pappan är kantor och musiken fanns i vardagen och kändes som något lustfyllt man gjorde. Det kändes aldrig som ett aktivt val att musicera för A.</p>	<p>Musicerandet är det första minnet av musik för A. Att musicera var ett socialt fenomen inom hans musicerande familj.</p>
<p>Tidigt var källan till musik i A's liv framförallt barnkören i kyrkan, som hans pappa var ledare för. Här fick han höra och sjunga musik inom klassiskt och visa. Det var den största musikkällan tidigt. Det spelades inte musik från radio eller skivor i någon större utsträckning i hemmet, utan det utövades mest på egen hand i familjen. Ibland, när A var lite äldre i 8-9 års åldern, kunde han själv sätta på vinylskivor, framförallt en som fanns i hemmet av Beethoven, som han gillade mycket. Även cd-skivor fanns och han satte någon gång på Ted Gärdestad själv. Senare fick han också egna skivor, som t ex smurfhits.</p>	<p>I barnkören var det klassiskt och visa. Tidigt handlade musik mest om att själv musicera, och det var inte så stort fokus på att lyssna på inspelad musik utan att själv delta i skapandet. Det hände ibland att han på egen hand lyssnade på skivor som fanns i hemmet.</p>
<p>Det var när A började skolan som han fick en ny musikkälla, som inte var kopplad till familjen, och det var hans skolkamrater. Det var popmusik som det pratades och lyssnades på i detta sociala sammanhang; dance, punk och techno. Det kändes som en annan slags musik som hade ett "beat" och en annan slags ljudbild än visorna, barnmusiken och körmusiken som A hade hört innan. Det fanns ett kulturellt gruppträck i skolan som A hakade på. Det fanns också mediala källor till att upptäcka denna nya musik, t ex</p>	<p>A blev via sociala kontakter i skolan intresserad av popmusik.</p>

<p>radio som han hörde varje morgon i skolbussen. Där spelades mix megapol som spelade de senaste poplåtarna och A tittade även på TV-program som voxpop som hade populärmusikalisk profil.</p>	<p>Radio och TV var tillsammans med sociala kontakter, källor till populärmusik.</p>
<p>Han började vid 10 års ålder ta pianolektioner av en lärare, och i och med detta så blev musicerandet inte kopplat till familjelivet på samma sätt. Hans pappa lade sig inte längre i vad A gjorde i sitt musicerande och det blev mer hans egna intresse. Att söka efter och hitta klassisk musik eller visa var inget som A ägnade sig åt i barndomen. Han var inte heller så intresserad av att söka efter detta. A lät istället hans pappa styra vad han skulle spela. Senare tog pianoläraren och trombonläraren över den rollen. Det han fick av dessa spelade han och tog till sig. Han funderade inte på var han skulle kunna hitta musik på egen hand inom denna genre. Den musik som initialt kom från familjen (klassiskt, pianomusik, kör, visa etc) pågick parallellt med populärmusiken, och det var länge så att visor och klassiskt utövades, medan popmusiken endast var till att lyssna eller dansa till. Långt senare förstod A att han själv kunde utöva populärmusiken på sitt piano.</p>	<p>Började ta pianolektioner, och intresset blev då mer självständigt, utan påverkan från familjen på samma sätt. Dock styrdes det han spelade och tog till sig i princip helt av läraren.</p> <p>Den utövade musiken var kopplat till familj samt lektioner, och ingen annan källa fanns till denna. Musik som utövades var skiljt från den popmusik som kom via media och vänner. Popmusik utövades inte.</p>
<p>As tidiga musicerande byggde framförallt på minne från lektionerna och lite gehör. Han kunde inte läsa noter tillräckligt bra för att ta sig fram på egen hand. Ibland fick han hjälp av sin pappa, men framförallt lärde han sig via gehörsminnet och det visuella minnet från den undervisning han deltog i. Trots att det var mycket klassisk musik spelade han den inte efter noter, förrän A blev bättre på detta i gymnasiet. När A gick i åttan/nian började han arbeta med gehöret för att planka saker, och detta upptäckte han via kompisar som spelade mer populärmusik än honom. Ingen hade förklarat för honom innan dess att man kunde planka musik. Han spelade nu också gitarr och trummor en del och började förstå ackord/harmoni, och vad det var i musiken.</p>	<p>Spelade piano efter minne och inte efter noter.</p> <p>A fick upp intresset så småningom för att planka och spela populärmusik, genom ett möte med nya musicerande vänner som spelade den musik han inte spelat innan; populärmusik.</p>
<p>A började använda internet lite varje dag runt millenniumskiftet (10-11 år gammal), och då var det mest för att chatta och inte för att på något sätt ta till sig musik. Något år eller två senare började A få upp ögonen för att ladda hem musik, via fildelningsprogrammet Kazaa. Men det var inget han sysslade jätte mycket i med, det hände ibland att han tog hem någon låt tillsammans med sina kompisar, som var lite tidigare än honom med detta. Detta blev dock senare en större företeelse i As liv. Han hade kommit fram till att han inte riktigt gillade att köpa ett helt album med en artist utan ville helst bara ha någon enstaka låt. Därför köpte han singlar, men insåg senare att via kazaa kunde han ta hem enstaka låtar enkelt. A brydde sig inte så</p>	<p>A började ladda hem enstaka låtar i högstadiet, men det innebar inte någon ökning i</p>

<p>mycket om den moraliska aspekten eller att det var olagligt på den här tiden. Innan detta hände det att han köpte album och singlar av populärmusikalisk karaktär men inte så frekvent. Kazaa ökade inte denna frekvens i konsumerandet av musik. Det skedde senare med programmet DCplusplus.</p>	<p>konsumtionen av musik. Det var ett enkelt sätt att få tag i enstaka låtar.</p>
<p>DCplusplus användandet började i 8an-9an och det var också nu som A skaffade en egen dator. Där fanns också brända skivor som han kunde ta hem och lägga över på sin dator. Plötsligt hade A 1500 låtar i datorn, och denna explosion i musiktillgångar var ett skifte i A's musikliv. Detta var också en social grej; han kunde få musik av sina kompisar som de hade laddat ner, när de lade över musik från varandras datorer via LAN. Det var också nu som A kände att han kunde utveckla en mer egen musiksmak, när han kunde lyssna på så mycket och snabbt hoppa över det han inte gillade. Han kunde plocka russin ur kakan av 1500 låtar. Han fick tillgång till artister och genrer som han aldrig hade letat rätt på själv, och denna musik kom till stor del via kompisar som tipsade och lade över musik från deras datorer. Andra mediala musikkällor på internet använde sig inte A av. Utanför internet var det mest TVn, och program som handlade om musik som gav musikalisk information.</p>	<p>A kom igång på riktigt med nedladdandet av musik, och han fick tag i mycket från kompisar. Nu blev intresset mer självständigt, och han kunde lyssna på musik från många olika genrer och av många artister och själv bilda en egen musiksmak utifrån det han gillade. Denna mångfald fanns inte tidigare.</p>
<p>A fortsatte med att ladda ner musik mycket och detta eskalerade på gymnasiet, där han lyssnade hela tiden på nya artister hemma. Det var också nu som han började planka väldigt mycket musik som han hörde, och det kändes gränslöst i vad som gick att lära sig. Han kunde lära sig spela en låt på piano, gitarr och sjunga den också. Han började också spela i band där det plankades och spelades "Tower of Power"-låtar. På gymnasiet struntade han också till stor del i den klassiska musiken. Han ville bara öva ackord och spela trummor, piano och gitarr. Det kändes alltid stimulerande och det fanns alltid något nytt att via gehör lära sig. Låtar att lära sig hämtades från internet. A har aldrig använt tutorials på nätet som läromedel. När det började dyka upp sådana var det redan för sent för att det skulle vara givande, eftersom A hade utvecklat både bra gehör och notläsning för att lära sig det mesta. Däremot så hämtar han ibland noter från nätet, och tittar också på masterclass med kända klassiska pianister på youtube. Ibland har A också tittat på videor med en pianist som spelar ett stycke, där noterna visas medan pianisten spelar. Detta gör A för att få en helhetsbild av stycket och hur svårt det är. Däremot är A skeptisk till många tutorials på youtube, som känns oprofessionella, men han menar att han förmodligen hade tittat på mer tutorials av olika sort om han hade gått på gymnasiet idag, och förkastar inte fenomenet.</p>	<p>På gymnasiet laddade han ner mycket musik och använde den för att planka och lära sig nytt. Nu hade han också ett populärmusikaliskt band, och den klassiska musiken lades ingen vikt vid. Ackordstänket ville han utveckla och ägna sig åt, samt spela andra populärmusikaliska instrument; gitarr och trummor. Internets pedagogiska källor använde han inte utan bara nedladdande av musik som plankades.</p> <p>Han tittar inte på tutorials så ofta, men det händer ibland för att se hur svårt något är. Han kan också titta på kända pianisters masterclasses. Men överlag anser han att tutorials på nätet är oprofessionella i sitt genomförande. Han hämtar ibland noter från nätet.</p>

<p>A tycker att internets förmåga att göra honom intresserad av ny musik var till det bättre för honom personligen. Det var framförallt i kombination med det sociala sammanhanget han befann sig i, just då under skoltiden, som han berikades med mycket nytt och spännande. Men han var inte så pass intresserad att han själv sökte upp och tog till sig musik direkt ifrån internet utan det var alltid via sociala kontakter i ”det verkliga livet”.</p> <p>Idag använder A internet hela tiden för att ta till sig musik. Eftersom A ägnar sig åt musik professionellt, som lärare, och eftersom han även studerar musikpedagogik möter han musik hela tiden, såväl inom klassiskt som pop och visor. Skolan berikar givetvis också hans musicerande. Han sitter mycket på fritiden på youtube och spotify och hittar ny musik. Han använder sig av funktioner som ”rekommenderas för dig” och liknande på dessa. Han klickar runt på sådant som spotify föreslår till honom och som har många träffar. På spotify lyssnar han på ny musik, sådant som är på topplistan idag, mycket för att hänga med i det hans elever gillar och vill spela. Utan internet och spotify skulle han inte kommit i kontakt med den musiken. Åtminstone inte lika effektivt och han hade aldrig orkat gå till ett bibliotek för att lyssna på musiken. Han jobbar även än idag väldigt mycket att planka det han hör via internet, på samma sätt som han gjorde i skolåldern, både för lektionsmaterial, spelningar och för sin egen del. A lyssnar också väldigt mycket på p2 i vardagen, som står på hela tiden och där får han höra såväl klassiskt som jazz och folkmusik. Att aktivt lyssna på radio är ganska nytt för honom, och han började med detta för ca 3 år sedan. Han tycker att det är mysigt att lyssna på i bakgrunden i sitt vardagliga liv hemmavid. Även film- och datorspelsmusik dras han till via internet. Han tycker om att se på youtube för att se hur klassiska pianister eller dirigenter praktiskt utför sitt musikaliska hantverk.</p> <p>Utan internet menar A att han inte alls hade haft samma musikpreferenser idag, och att internet utan tvekan är den största orsaken till att han lyssnar på den musiken han gör idag.</p>	<p>Internet i kombination med socialt liv gav ny musik.</p> <p>Youtube och Spotify är källor till ny musik idag.</p> <p>A får tag i ny musik mycket via internet också idag. Används i pedagogarbetet, mycket för att hänga med, planka och utveckla material av det som han elever är intresserade av.</p> <p>Han jobbar på liknande sätt idag med att planka material från internet, både för sitt eget musicerande och för yrkessammanhang.</p> <p>A lyssnar också på radio</p> <p>Tydligt positiv inställning till internet.</p>
--	--

5.2 Informant B

<p>B fattade tidigt tycke för musik. Han kommer från en familj där båda föräldrar har haft ett stort musikintresse som även inkluderat praktiskt utövande och musicerande. Hela släkten på</p>	<p>Tidigt minne av både utövande och lyssnande av musik, som kommer från hans musicerande</p>
--	---

<p>hans mammas sida, inklusive mamman själv sysslar med körverksamhet, och B kom tidigt in i körverksamhet som sångare. Därigenom blev han introducerad till klassisk musik, men även barnsånger. På kören fick man så gott som alltid jobba med noter, förutom i vissa sammanhang där det var mer gehörstänk, då B gick i lågstadiet. B menar att han dock aldrig blev särskilt bra på noter trots att han har haft väldigt mycket noter framför sig i sitt kördeltagande. Även hans pappa har alltid varit väldigt musikintresserad, och spelar saxofon. Pappan gillade framförallt jazz och fusion av lite ”slickare” karaktär som Miles Davis senare verk. Mamman gillade lite mer soulig musik, som t ex Stevie Wonder. B menar att hans föräldrars musik har format hans egen musiksmak mycket. Tidigt som liten när hans föräldrar satte på musik av fusionbandet Yellowjackets gillade B det starkt och började dansa, vilket är ett minne som satt spår i honom som vuxen då han har kunnat återuppliva minnet genom att lyssna på bandets musik.</p>	<p>familj. Han sjöng tidigt i kör. Blev aldrig särskilt bra på noter. Även populärmusikaliskt inflytande från familj.</p>
<p>Eftersom B tidigt tog till sig och fattade tycke för sången som instrument, via sin musikaliska familj, sjöng han väldigt mycket i alla olika situationer. I skolan sjöng han väldigt ofta även under lektionstid och läraren föreslog att han skulle byta till en musikklass, och det gjorde han också. B sjöng i kören men kände väldigt inspiration från populärmusik och framförallt Michael Jackson. Det som sjöngs i kören var inte det som B drogs till då han sjöng på eget bevåg utan då ville han efterlikna artister som Michael Jackson. Det var ett annorlunda sångsätt i den musiken och det kändes som en helt annan typ av sång än den som skedde i kören. I fjärde klass började även B att spela och ta lektioner i Oboe, vilket han gjorde tills han gick i sjuan, och även här spelades det efter noter. B kände ganska ofta att notbilden var svår att spela, och ofta blev det lättare när läraren spelade och han fick härma. Läraren i oboe började uppmuntra B till att spela på gehör, och det var första gången någon pratade om ”att spela på gehör” med B.</p>	<p>B började i musikklass pga sitt brinnande intresse för musik och framförallt sång. Det var en tydlig uppdelning mellan körens musik och populärmusik i Bs utövande och världsbild. Två skilda världar. B började ta lektioner i Oboe när han gick i fjärdeklass. Svårt för noter, men fick upp ögonen för gehör via läraren.</p>
<p>Så småningom när B gick i femte klass fick han en radio av sina föräldrar vilket också var den största orsaken till att B fick uppleva helt ny musik, som inte kom via föräldrar eller kören. Innan dess så hade B mest lyssnat på det som fanns hemma, och han hade knappt någon egen skiva att lyssna till. Via radion lyssnade han på kanalen NRJ som på den tiden hade en väldigt blandad profil genremässigt, men spelade dock endast musik inom populärmusik fältet. Där spelades både kontemporär pop framförallt techno, men även äldre musik och rock. All denna musik var ny för B, och han fastnade under denna period</p>	<p>Radio var en medial källa till populärmusik och bidrog till hans bildande av en egen musiksmak.</p>

<p>framförallt för rocklåtar som spelades på NRJ. Det var exempelvis vanligt att Metallica, Nirvana och så gamla låtar som Sweet home Alabama av Lynyrd Skynyrd spelades. Till en början var det inte så klart för B vad som var gemensamt med dessa låtar som han tyckte om så mycket. Men senare skulle han komma att förstå att det var genren rock, och att den skiljde sig från techno-popen och andra snarlika genrer i att den spelades på gitarr. Insikten i detta var en av flera bidragande faktorer till att han började spela gitarr senare.</p>	
<p>I högstadiet när B gick i åttan hade han precis slutat spela och ta lektioner i oboe. Han kom in i ett socialt sammanhang där många spelade gitarr, och då fick han höra hur dessa gitarrspelande vänner spelade dem låtar som B hade hört på radion. Detta var väldigt inspirerande för B och han började spela mycket gitarr och lära sig det som hans vänner kunde och sysslade med. Detta var helt avgörande för att B började ägna sig åt att spela gitarr. Det som framförallt var inspirerande var att man kunde lära sig spela saker som man hade hört. Att lära känna musiker som jobbade med sitt gehör för att spela musik sporrade B till att jobba på samma gehörsbaserade sätt. Det var nu han också började konsumera skivor, framförallt många äldre vinylskivor av gitarrhjältar som gick att köpa billigt.</p>	<p>Socialt sammanhang där gitarrspel förekom gjorde att B började spela gitarr, och det var framförallt inspirerande att spela saker man hört och lära sig på gehör. Plankning dvs. Började köpa skivor, med framförallt gitarrorienterad musik.</p>
<p>B blev nu väldigt intresserad av gitarrmusik och fick vetskap om denna delvis genom sina vänner, men också mycket via tidningar. Men framförallt så använde sig B av en pedagogisk gitarrbok som behandlade flera olika gitarrhjältar. Det var hans lärare i gitarr som använde den i sin undervisning, och B gick och köpte den själv. I denna fick han vetskap om många gitarrhjältar som Steve Vai, Steve Lukather och Paul Gilbert exempelvis. B spelade nu gitarr efter tabulatur, och inte noter. Även hans lärare jobbade med tabulatur och inte noter i sin pedagogik. Han övade mycket och ville bli lika fri i sitt gitarrspel som dessa virtuoser. Det var tack vare denna bok som han fick vetskap om många av dessa gitarrister.</p>	<p>B lärde sig om gitarrmusik via vänner, tidningar och framförallt via pedagogisk bok som hans lärare använde. B köpte denna själv. Använde tabulatur och inte noter för att läsa musik.</p>
<p>På gymnasiet började också B använda sig av internet. Bland annat skrev han ut tabulatur av amatörer som hade transkriberat Yngwie Malmsteens musik. Dessa var dock inte så givande som B ville tro, eftersom de ofta var felaktiga och inte heller tydliga i sin presentation. B var även inne på sidor som hade fokus på gitarrspel och pedagogik. Han besökte framförallt sidan chops from hell, men även den sidan erbjöd videotutorials av varierande pedagogisk kvalitet, oftast sämre sådan. Fildelning var något som B aldrig ägnade sig åt. Det tog tid innan han fick</p>	<p>Skrev ut tabulatur på transkriptioner av Yngwie Malmsteen vilket dock inte var så givande läromaterial. B tog till sig gitarrpedagogik via nätet, t ex videotutorials (Chops</p>

<p>en egen dator och blev aldrig särskilt djupt insatt i datorvärlden. Vetskapen om att fildelning var en olaglig företeelse gjorde även att B drog sig för att syssla med detta.</p>	<p>from hell). Sysslade inte med fildelning.</p>
<p>Senare efter att ha gått musiklinje på gymnasiet spelade B i ett band, som spelade tyngre hårdrock och då gick han ifrån den gitarrvirtuosa musiken som tidigare hade varit hans stora fokus. Det fanns inte samma status i att hålla på med det längre och B intresserade istället mer och mer för tekniken bakom musik och ljud istället (förstärkare, effekter etc). Det var då han började använda internet för att delta i diskussionsforum med ljudteknik och gitarriktning på nätet. Där fick B mycket lärdom om allt möjligt inom dessa fält, men samtidigt är han medveten om att det kan ha skrivits mycket felaktig information där, eftersom vem som helst fick/får lov att påstå vad som helst på forumen.</p>	<p>Gick ifrån den gitarrvirtuosa musiken efter gymnasiet, och började mer att intressera sig för ljudteknik. Använde forum för att lära sig till stor del.</p>
<p>Senare använde även B youtube. Dessa två källor, diskussionsforum och youtube, använder B mycket även idag. B letar dock sällan aktivt efter ny musik idag, trots att han sitter mycket på youtube. Han brukar mest söka efter ny musik om någon i hans närhet nämner någonting, och framförallt om det är något namn som han vagt känner igen men inte kan placera. Han tycker att internet och tjänster som youtube har en enorm potential, men att överflödet av information har gjort att han inte orkar ta till sig ny musik. Det känns svårt att veta var han ska börja. Att återupptäcka gammal musik ägnar han sig åt emellanåt, men ofta blir ett möte med ny musik bara att han ger den väldigt lite tid eftersom det finns så mycket och att den är så lättillgänglig. Det blir en "quick-fix"-mentalitet, och det är också svårt för B att välja vad han ska lägga sin tid på. B känner att internets informationstillgänglighet både har negativa sidor och positiva. Det är fantastiskt att man har tillgången men det är svårt att hantera den. Han har svårare att sovrå och fokusera sin uppmärksamhet idag, när internet är den nya stora källan till musik.</p>	<p>B använder youtube idag, men sällan för att hitta ny musik utan mer för att återupptäcka gammal. Har en quick-fix-mentalitet och har svårt att veta vad han bör lägga tiden på.</p>
<p>Idag använder B dagligen internet för att lära sig musicera. Efter alla år av gitarrspelande har han utvecklat en förmåga att bara se eller höra någonting för att förstå mer eller mindre hur någonting ska utföras på instrumentet och behöver inte tutorials för sin egen del. Han jobbar dock mest med gamla saker som han inte har fått till än, och då är internet en källa till impulser som skapar vilja att jobba och utvecklas. För sin lärarroll och pedagogik tittar även B emellanåt på pedagogiska tutorials på internet, för att inspireras av metodiska praktiker som dessa pedagoger använder. Vid sidan av internet får B också kunskap inom sitt</p>	<p>B jobbar med internet för att utveckla sitt gitarrspel. Mest för att få impulser till att vilja öva på gitarren. Det mesta han övar är äldre material eller koncept som han inte har lärt sig riktigt. Tutorials behöver han inte för egen del i sitt övande, men kan använda det som inspiration till sin undervisning.</p> <p>KMH-utbildning och internet är källorna till musikalisk</p>

<p>musicerande från skolan KMH som han går på, men annars finns ingen särskild källa som inte kommer från internet längre.</p> <p>B menar att internet är berikande för musicerandet, men han menar också att han gått igenom de allra flesta grunder i sitt gitarrspel innan internet kom in som verklig källa till musik i hans liv. Han har därför fått de flesta ”aha-upplevelser” eller ”ögonöppnare” på andra sätt än via internet. Den största grejen han fått från internet menar han var när han skrev en uppsats för KMH om plektrumteknik. Där hittade han grundlig information om hur plektrumteknik fungerar, vilket han menar att han fortfarande lär sig av. Han menar att han aldrig hade kunnat lista ut detta själv och att det heller inte finns skrivet material om det på annat håll.</p>	<p>utveckling idag.</p> <p>B har lärt sig det mesta gitarrspelet innan internet blev stort i hans liv.</p> <p>Dock har han fått en djupare teoretisk förståelse för plektrumteknik via internet.</p>
--	--

5.3 Informant C

<p>C föddes 1956. Han minns tidigt att han fastnade för musik, genom ett specifikt minne av att han såg artisten Miriam Makeba uppträda på Gröna Lund i Stockholm tillsammans med sina föräldrar. Då var han ca fyra år, och efter det så inspirerades han att på egen hand härma sångerskans karaktäristiska sångsätt. Han började också något senare, när han var 6 år, tillverka och spela på sina egna trummor och cymbaler, gjorda av tejp, kaffeburkar och kökslock. Hans pappa var intresserad av visa och lyssnade mycket på Evert Taube och Dan Andersson hemma, men även Chet Atkins och Jim Reeves spelades upp. Det var hans mor och fars musik som han lyssnade på tills han fick sina första LP-skivor, av Elvis Presley och senare Jimi Hendrix. Första musikpedagogiska sammanhanget han kom in i var en teatergrupp där man sjöng en del. Senare började han ta lektioner i blockflöjt, vilket var det första steget som kommunala musikskolan erbjöd för barn in i musicerande på den här tiden. C ville egentligen spela gitarr, men först skulle man enligt rådande regler börja med blockflöjt, och därför slutade han med lektionerna efter 1-2 terminer bara. Men han hade blockflöjten kvar och spelade ibland på den.</p> <p>När C gick i femman, sexan började han köpa egna skivor för veckopengen han fick. Han minns att det var av en del svenska band som Hepstars, Chains och Tages. Det var via skolan som han fick en ny källa till musik. Framförallt skoldanserna, där det ofta var band från skolan som uppträdde, med både covers och egna låtar. I sexan startade även C själv ett band med några kompisar men det blev inte så mycket av det, även om han då testade att spela gitarr och maracas. De lade ner ganska snabbt.</p>	<p>C minns ett konsertbesök tillsammans med sina föräldrar, då han var ca 4 år. Han började sjunga på egen hand, och senare tillverka enkla trummor av hushållsmateriel.</p> <p>Musikintresse i familjen gjorde att han fick höra visor och annan musik hemma. Han fick skivor med rockmusiker så småningom av föräldrarna.</p> <p>Han tog teaterlektioner där man sjöng en del, och flöjtlektioner som han slutade med pga svagt intresse för instrumentet.</p> <p>I skolan, och med band som uppträdde fick han ny musikinfluens. I femman/sexan blev det skivor att köpa för veckopengen, och han breddade sin musiksmak via vänner. Han delade musik med vännerna genom att spela av skivor till</p>
---	--

<p>Det var mycket via vänner som C breddade sin musiksmak. De gick hem till varandra och lyssnade på varandras musik och spelade även in musik från skiva till kassetband, ett sätt att dela musik. Det fanns också mediala tillgångar för att komma i kontakt med ny musik och framförallt använde C radion. Han lyssnade på programmet ”rakt över disk” där musik som var populär just nu spelades. Han lyssnade också på radio från Luxemburg, på kortvåg med dålig mottagning, eftersom Sveriges musikutbud i radion var begränsat. Det fanns även tidningar, men C använde inte det så mycket, utan använde mer TV och radio som musikkälla. Han prenumererade ett år på en popmusiktidning, och läste ibland i andra men tröttnade ofta på dessa efter korta perioder.</p>	<p>kassetband. Radio var en medial källa till musik, såväl inhemsk som utländsk. Tidningar använde inte C som musikkälla i någon större utsträckning.</p>
<p>När han var 14-15 år träffade han en vän som var lite över 20 år som var en duktig gitarrist, som han spelade congas tillsammans med. I och med detta tog musicerandet fart på allvar. Denna äldre vän var mycket inspirerande och det var mycket lärorikt att få spela med honom för C, eftersom han var en erfaren musiker. Denna vän hade en väldigt stor musiksamling och C tog till sig mycket musik från denna som han gillade. Det var mycket progressiv rock då, som Jethro Tull och det var det han spelade tillsammans med denna äldre vän och en annan gitarrist. C fick väldigt mycket influenser och inspiration till att hålla på med musik ifrån denna äldre vän. Senare i gymnasiet leddes C in på den svenska proggmusiken, som bestod av grupper som Kebnekaise, Träd gräs och stenar och Peps Bluesband. Han fick en vän när han var lärling på Ericson som han började spela i proggband med. Den svenska proggrörelsen var stor och den höll väldigt många ungdomar på med. Det var också då som han började spela tvärflöjt. Detta skedde genom att en kompis hörde honom spela blockflöjt, tyckte att han var duktig och sa att han borde spela tvärflöjt. Det var då som han började ta flöjtlektioner. Lektioner hade han tidigare knappt tagit del av i sitt musicerande, och han fick via detta lära sig mycket om hur man skulle öva på instrumentet och det gav honom struktur i övandet. Det lärdes också ut lite notläsning, men C lärde sig det inte så bra vid den här tiden.</p>	<p>C börjar i högstadiet spela i band/ensemble. Progressiv rock spelades i denna, och mycket influens av den typen kom från en äldre vän i ensemblen. C spelade och lyssnade på ny form av musik (proggrock) som väldigt många ungdomar höll på med, dvs en musikstil som var på modet. Denna stil spelade C i en ensemble. Han började spela tvärflöjt pga att en vän påverkade honom till det, och tog då lektioner på allvar för första gången i sin musicerande karriär. Det var bra för struktur i övandet, men C blev inte så bra på noter.</p>
<p>C gick en andra gymnasial musiklinje på södra latin, som han blev tipsad av en vän att söka. C trodde aldrig att något sådant skulle vara möjligt att komma in på för hans del, och det var tack vare denna vän som han ändå sökte och kom in. Det var nu som han kom i kontakt med klassisk musik. Han fick en skiva av föräldrarna med Sibelius som han lyssnade på mycket, och hans mamma hade ett arbete där man lätt kunde få tag i gratisbiljetter</p>	<p>En vän tipsade C att gå musiklinje och han kom in på en sådan. Han började lyssna på klassisk musik och gick på konserter. Nya skolkamrater med musikaliska bakgrunder influerade C med ny musik,</p>

<p>på konserthuset, vilket gjorde att han gick dit på konserter mycket. Hans nya kamrater på södra latin kom från andra bakgrunder än C och visade upp en helt annan typ av musik. Dels klassiskt men även fusion, jazz och funk. C fick upp ögonen för artister som Frank Zappa och Gong. Det var en stor omvändning för C under denna period med mycket ny musik, och han började då spela med andra band än proggbandet. Dessa band startades på skolan. Det var också på musiklinjen som han började spela flöjt på allvar, och det var ett populärt instrument då eftersom det användes i Rockmusiken, i band som Jethro Tull, Fokus och Exception. Han var väldigt intresserad av musikteori och notskrift, och pluggade detta av egen vilja på somrarna, samt satt med på lektioner på södra latin som inte var schemalagda för honom. Trots att det ofta var för hög nivå för honom på dessa lektioner, så satt han med av egen vilja och envishet att lära sig.</p>	<p>(klassiskt, jazz, fusion och funk).</p> <p>Flöjtspelet utvecklades under studerandet på musiklinjen med lektioner. Tog del av lektioner i teori och noter och var flitig med detta. Det intresserade honom.</p>
<p>Han hoppade av musiklinjen efter 2 år eftersom han inte var nöjd med lärarna där. Han hade börjat intresserat sig för komposition under tiden på musiklinjen där han tagit lektioner i det, och det fortsatte han med privat efter att han slutat på musiklinjen. Han började på KMI som en lärare på södra latin hade tipsat honom om. C studerade där i 5 år; komposition, flöjt, piano och musikhistoria bland annat. Sedan gick han vidare med pedagogiska studier på SMI i 5 år. Han hade dock arbetat som lärare innan SMI på medborgarskolan.</p>	<p>C intresserade sig för komposition. Han hoppade av musiklinjen men fortsatte med lektioner i komposition. Han gick på musikskolan KMI och sedan SMI, samtidigt som han arbetade som lärare på medborgarskolan.</p>
<p>Internet kom in i C's liv när han började arbeta i Växjö tidigt 90-tal. Han minns att han hade internet tidigt men minns inte riktigt vad det användes till på arbetsplatsen, men det var hur som helst inte en musikkälla vid denna tidpunkt. När C började arbeta på universitetet i Växjö så använde han internet i en distansutbildning han ledde. Han använde det i gehörslära, för att lära eleverna att söka på låtar att planka på nätet. C var länge cd-anhängare och lyssnade mest på skivor. Privat har C inte lyssnat så mycket på musik under sitt arbetsliv. Eftersom han konsumerat musik så mycket i sitt jobb har han sällan lyssnat på det i hemmet. När fildelning kom prövade han det mest för att se hur det gick till, men han var aldrig en anhängare. C lade heller aldrig någon vikt vid rätt eller fel i frågan, men blev lite orolig när hans son började ladda ner eftersom det var olagligt. Spotify började C använda tidigt då det kom, men youtube använde han inte i början, bara någon gång i undervisningssyfte. Youtube och tutorials kan han använda ibland, och om sådan information lär han sig av sina studenter och elever. Det kan vara så att studenterna tittar på en tutorial på youtube för att lära sig och då kan C som lärare titta på denna för att förstå hur eleven tar till sig</p>	<p>Internet kom in i C's liv tidigt, via arbetsplatsen han hade. Han började så småningom att använda det i sin undervisning. Då kunde han visa elever hur de kunde söka låtar på nätet.</p> <p>C köpte länge cd-skivor och höll inte på med fildelning, även om han testade det en gång. Spotify använde C då det lanserades, men inte youtube.</p> <p>Idag använder han youtube, och elever kan visa honom tutorials där som han tar till sig för att sätta sig in i elevens musikaliska</p>

<p>musiken och läromaterialet. Han menar att man som lärare måste tar till sig elevens värld lika mycket som eleven tar till sig lärarens värld. C har via internets enkelhet kunnat ta till sig musik som elever gillar. Han hade aldrig tagit till sig denna genom att gå till en affär och köpa skivor för att lyssna på den. Via internet har han större möjlighet att hålla sig a jour med det som hans elever lyssnar på.</p>	<p>värld och lärande.</p> <p>Via nätet är det enkelt för C att hålla sig uppdaterad i musikvärlden, och att lyssna på hans elevers preferenser.</p>
<p>C tycker att spotify är väldigt bra till att få höra olika inspelningar på samma stycke, vilket är något han gör privat än idag. När han studerade dirigering på SMI var det vanligt att man lyssnade på flera olika skivor med olika tolkningar, och med spotify blev det enkelt att göra. Han använder ofta musik för att höra musikens interpretation och på olika sätt lära sig och inspireras av hur ett stycke kan framföras. Han hade inte sysslat med att söka musik på nätet innan spotify, eftersom han tyckte att det var mer komplicerat då. Han använder internet mycket för att ta hem noter, t ex använder han det för att göra transkriptioner på stycken för andra instrument.</p>	<p>Spotify använder C för sin egna musikaliska utveckling. Att höra olika sätt att framföra och tolka kompositioner osv är värdefullt för honom. Han tar också hem noter från nätet en hel del.</p>
<p>Facebook har fått C att lyssna på musik han aldrig lyssnat på tidigare. Hans vänner på facebook jobbar alla på något sätt med kultur och många där har han stort förtroende för musikaliskt. Det är vanligt att dessa delar okänd musik för C, och då lyssnar ofta C på det. Det liknar sättet han i sin ungdom lyssnade på ny musik hos kompisar, men nu sker det via internet. Det är ett snabbare sätt att tillgodogöra sig musiken, men nackdelen tycker C är att man tillägnar väldigt mycket tid framför datorn när man matas av alla intryck från kompisar. C brukar oftast inte välja att titta på förslag, rekommendationer och relaterade ljud/video-klipp som föreslås av exempelvis youtube, eftersom det tar för mycket tid. Där har han satt en gräns för sig själv för att hålla konsumtionen under kontroll. I stort finns det en nackdel med denna tidsaspekt av internet, och C tror att han kanske skulle ägna sig mer åt att öva sitt musicerande om internet inte var närvarande. I övrigt tycker dock C att internet är en fantastisk tillgång och ser inte många fler nackdelar med det.</p>	<p>Facebookkontakter som delar musik ger C mycket nytt att ta till sig och influeras av. C tycker att internet är en fantastisk tillgång, men nackdelen är att det tar tid, då man matas med massvis av information. Man måste begränsa sig till viss del, för att det inte ska ta för mycket tid menar C.</p>

5.4 Informant D

<p>D föddes 1972 och växte upp i en familj där ingen musicerade men det sjöngs mycket i vardagen för henne. Hon har flera minnen av att hennes föräldrar sjöng med henne och att hennes intresse för musik väcktes av detta. Det var i princip bara visor ur barnrepertoaren, bland annat hämtade från visböckerna "Nu ska vi sjunga" som var populära på 60 och 70 talen, då D växte upp. De tidigaste fem åren kom musik i denna form till henne via föräldrarna. Det lyssnades inte på populärmusik hemma. Hon började senare sjunga i barnkör, barnsånger och klassiskt, och parallellt med detta blev hon också via skolkamrater introducerad till populärmusik, däribland ABBA. Även om hon hörde andra artister än ABBA, var hon inte så intresserad av dessa, utan det var mest ABBA som gällde för D. Hon fick aldrig riktigt det musikaliska som hon gjorde (kören) och hörde i kyrkan att gå ihop med det populärmusikaliska, utan det var två olika världar. I skolan fanns det pianon i klassrummen, och dessa klinkade hon enkla melodier på, såsom "Kalle Johansson", varje rast tillsammans med sina vänner. De lärde av varandra, och det var tidigt gehörsbaserat lärande för D. Detta var så tidigt som i årskurs 1,2,3.</p>	<p>D introducerades av sin familj till barnrepertoaren.</p> <p>Började sjunga i barnkör.</p> <p>Via vänner i skolan blev hon intresserad av ABBA, men även annan populärmusik fick hon vetskap om.</p> <p>Musik i kyrkan och populärmusiken hon hörde på fritiden upplevdes som två olika världar som inte var förenade.</p> <p>D spelade piano på egen hand, utan lektioner. Lärde sig tillsammans med vänner.</p>
<p>I fyran fick D ett piano och började ta lektioner, där hon blev introducerad till notläsning, vilket hon försökte lära sig men aldrig blev bra på. Det kändes mycket som ett steg bakåt att ta lektioner, för hon hade ingen kunskap om noter och handställning och hade bara lärt sig spela med gehöret, vilket hennes lärare inte jobbade mycket med. Via TVn fick hon vetskap om nya artister och det var främst Schlagerfestivalen som var källan. Det spelade hon in på kassetband. Hon minns inte att hon egentligen var så utsatt för andra musikstilar, utan det var mest det som spelades på melodifestivalen parallellt med kyrkan. Senare i högstadiet började hon med pianot kompa en barnkör som hon tidigare hade sjungit i. Det var där hon fick kunskap om ackordsanalys, att rytmisera och att använda gehöret när man musicerar. D förstod nu vad man har ett piano till, och blev också introducerad till att musicera afroamerikansk musik via gospel då hon senare avancerade till att få kompa ungdomskören. Detta gjorde att det blev enklare att sedan börja spela i band för henne. Den afroamerikanska traditionen innebar ett annorlunda sätt att jobba på än det sättet som Ds lärare i piano använde, som var väldigt notbundet. D fortsatte dock ändå med pianolektionerna för denna lärare, trots att hon gillade det andra arbetssättet i kören bättre. Hennes inställning till detta var att det säkert var bra för hennes pianospel att spela klassiska,</p>	<p>Började i fyran ta lektioner, och fick ett eget piano. D var gehörsmusiker och därför kändes lärarens pedagogik med noter som ett steg bakåt.</p> <p>Schlagerfestivalen var största mediala källan till ny musik. Hon blev inte utsatt för mycket mer musik än den som spelades där och kyrkans musik.</p> <p>D Började kompa en ungdomskör. Då introducerades hon för afroamerikansk musik. Förutom att gehöret utvecklades, lärde hon sig ackordsanalys och att rytmisera i och med detta. Det var ett annorlunda arbetssätt än pianolärares notbundna. D föredrog detta nya "annorlunda sätt".</p>

<p>avancerade och tekniska saker på musikskolan.</p> <p>Senare i nian när D var 15 år lyssnade hon mycket på trackslistan i radion, som hon spelade in och hon spelade också av kompisars så kallade blandband med olika artister. På detta sätt "konstruerade" D musikvärlden för sig själv, och hade så småningom väldigt mycket musik att lyssna på. De artister hon tyckte mycket om gick hon och köpte skivor av, så det var i samma veva som hon började köpa skivor. Detta skivköpande fortsatte tills fildelningen började på internet.</p>	<p>D lyssnade i 15 års åldern på trackslistan i radion. Detta och kompisars blandband spelade hon in/av på kassetten.</p> <p>Hon köpte skivor av det hon gillade extra mycket, ända tills hon började med fildelning.</p>
<p>I gymnasiet började D att spela i band, eftersom hon såg en annons om keyboardist som hon hakade på. Då kände hon att den musiken, till skillnad från den notbundna musiken som hennes lärare i piano fokuserade på, var något hon var mycket bättre på och passade henne mycket bättre. I kören spelade hon mycket efter ackordbeteckningar och hennes lärare brukade knappt förstå dessa då hon presenterade de för honom. D slutade ta lektioner i tvåan på gymnasiet. Hon upplevde att det i början tog lite tid att förstå sin roll i ett populärmusikaliskt band. Hon var inte intresserad av syntar och spelade fortfarande piano, trots att hon borde spelat synt i bandet. Hon var också så van vid att kompa kören att hon ofta spelade "för mycket" i bandet, t ex som att spela bastoner med vänsterhanden, som egentligen var basistens uppgift.</p>	<p>D började i populärmusikaliskt band, där man inte spelade efter noter. I kören spelade hon mycket efter ackordsanalys och det passade D bättre än pianolärares notbundna sätt. Hennes bands sätt att musicera passade också henne bättre, och hon slutade ta lektioner i 2an på gymnasiet.</p> <p>Hon lärde sig kompa i band så småningom. Hon var van vid att kompa kören, och det var annorlunda i bandet.</p>
<p>Hennes vetskap kring musik ökade när hon flyttade till Stockholm och gick på musikhögskolan, där hon fick kamrater som hade olika musiksmak som hon lärde sig mycket om musikvärlden ifrån. Hon gick också på releasepartyn för skivor i innerstaden, och i det stora hela så kom den nya musiken till henne via sådana sociala fenomen som skola och partyn. Musicerandet utvecklade hon mest genom att ingå i band som hon spelade med på fritiden.</p>	<p>På KMH fick hon nya sociala kontakter som gillade olika former av musik och då lärde sig D från dessa om musikvärlden. Ny musik kom för det mesta från sociala källor.</p> <p>Utvecklades i band på fritiden.</p>
<p>När internet kom använde D detta för att ta hem plankningar och texter till låtar. Hon kunde väldigt snabbt planka låtar själv, men det var smidigt att kunna ladda ner plankningar och texter på låtar till trubadurgig som hon ofta fick då hon gick på KMH. För dessa gig samlade hon flera plankningar hämtade från internet i en pärm. När D senare arbetade som musiklektör började hon använda programmet limewire; ett fildelnings program på internet. Detta tyckte hon var väldigt praktiskt, eftersom hon kunde använda detta i jobbet. Att enkelt kunna ladda ner en låt, istället för att ta sig till en butik och leta upp en skiva med den specifika låten man behövde var någonting värdefullt för hennes</p>	<p>D använde internet till att ta hem plankningar och texter, för att det var smidigt och snabbt.</p> <p>D laddade hem musik tidigt, när det var olagligt, som hon använde i jobbet. Det var snabbt och enkelt, och D behövde ofta låtar till jobbet som lärare. Hon blev glad när itunes kom, eftersom det blev lagligt då. På denna tid kom den mesta musikaliska influensen från</p>

<p>professionella arbete. Hon upplevde frustration över att det var olagligt och blev väldigt glad och lättad när itunes kom. Fortfarande kom dock den mesta musikaliska informationen via kompisar ”IRL”. Det var dessa som tipsade om artister eller spelade upp något som D skapade intresse för.</p>	<p>vänner ”IRL”.</p>
<p>Idag får D mycket av sin musikaliska information från sociala kontakter, även om det idag är väldigt vanligt att musiken kommer via kontakter på facebook. D tar oftast del av musik som hennes vänner gillar, och klickar sig sällan vidare på liknande musik på youtube eller dylika tjänster. Sådana funktioner som ”rekommenderas för dig” utnyttjar hon sällan. D tycker att det kan vara kul att upptäcka musik via youtube, men då är det också ofta så kallade youtube-fenomen med många klick. Dessa har ofta ingen skiva som går att köpa eller dylikt. Det är idag inte så vanligt att D köper musik, utan hon lyssnar oftast via youtube, indirekt länkat till henne på facebook. D menar att hon är medveten om att facebook på många sätt är en stängd värld och att det tidigare, när hon gick på musikhögskolan var en mer öppen värld där hon blev utsatt av allas musiksmak runt omkring henne. På facebook utsätts D mest för de vänner som gillar samma sak som henne och hon tror att detta har smalnat av hennes musiktillgodogörande lite. Samtidigt tror hon att internets oändlighet verkligen har potential att berika, men att det måste ske på eget initiativ, vilket det sällan gör i hennes fall.</p>	<p>D får idag musikaliskt information från vänner, men mycket via facebook istället för ”IRL”. D tittar inte så mycket på annan musik än det som vänner gillar och delar. D kan upptäcka nytt på youtube, men sällan annat än ”youtube-fenomen”, som ofta inte är en del av ”marknaden” på traditionellt sätt (skivförsäljning osv).</p>
<p>D har idag ett annorlunda liv än tidigare, framförallt är hon mamma, och hon tror att det påverkar hur hon idag tar del av musik och lyssnar. Det är sällan hon fastnar för något så mycket att hon köper dennas musik, men om hon gör det köper hon musiken via itunes. D lyssnar idag ganska ytligt på ny musik. Det blir mycket radioskval och det är sällan hon riktigt sätter sig in i och lyssnar på ett album från början till slut. Hon känner att hon idag är i en annan fas i livet, där mindre tid ges åt musiklyssnande. Men hon tror att internet ändå bidrar till att hon lyssnar mer på musik än om hon hade varit i samma livsfas 1980, när internet inte fanns.</p>	<p>D köper sällan musik idag, utan använder mest youtube.</p>
<p>D har aldrig varit en tekniskt inriktad musiker utan hennes styrka och fokus har legat på att uppfatta ackord. Det har oftast inte varit så att D har spelat eller försökt spela exakt som det är på skivan eller i noterna. Källor på internet har dock fått hennes spel att utvecklas på detta tekniska plan. Hon har på senare dagar lärt sig använda digitala verktyg och har tack vare dessa utvecklats enormt tekniskt i sitt pianospel. Hon har laddat ner program som kan sakta ner ljudfiler, för att kunna lyssna exakt vad som händer</p>	<p>D anser att facebook är lite smalt i informationsflödet, och att musiken som spreds socialt på KMH hade mer bredd. Internet har potential men man måste ta egna initiativ. (Det gör ej D så mycket)</p>
<p>D menar att den livsfas hon är i nu gör att hon inte lyssnar lika mycket och djupt på musik, men tror att internet ändå bidrar positivt till hennes lyssnande, i den mån hon faktiskt gör det.</p>	<p>D menar att den livsfas hon är i nu gör att hon inte lyssnar lika mycket och djupt på musik, men tror att internet ändå bidrar positivt till hennes lyssnande, i den mån hon faktiskt gör det.</p>
<p>Ds styrka har varit gehör/att uppfatta ackord, och inte på att vara särskilt teknisk eller att spela exakt efter noter. I och med internet har hon upptäckt digitala verktyg som har hjälpt henne i hennes tekniska övande och att lära sig spela saker hon inte kunnat förr pga att hon inte är bra på att läsa noter.</p>	<p>Ds styrka har varit gehör/att uppfatta ackord, och inte på att vara särskilt teknisk eller att spela exakt efter noter. I och med internet har hon upptäckt digitala verktyg som har hjälpt henne i hennes tekniska övande och att lära sig spela saker hon inte kunnat förr pga att hon inte är bra på att läsa noter.</p>

<p>i musiken och det har varit till enorm fördel i hennes övande. Hon har också haft nytta av tutorials, t ex har hon fått ett jobb som komppianist åt en sångerska med en känd hit, som hon via en tutorial lärde sig och på så sätt fick jobbet. D har också utnyttjat möjligheten att köpa partitur på internet, till en gospelkör som hon spelar piano i. Förr fick hon planka stämmor till låtarna men nu finns allt enkelt att köpa på internet. D anser sig vara självlärd på pianot, även om hon hade en lärare var de så långt ifrån varandra musikaliskt och idag menar hon att hon via internet kan hitta människor som tänker mer som henne. Detta innebär större fokus på det auditiva samt visuella, och inte notbundet lärande. Hon tycker att internet har gett mer till hennes musicerande än åren på KMH.</p>	<p>D hämtar partitur via nätet för att använda i sitt musicerande.</p> <p>Internet har gett henne pedagoger som jobbar mer med auditiva och andra visuella medel. Inte noter. Det har hjälpt henne. Internet har gett enormt mycket för hennes musicerande menar D.</p>
---	---

5.5 Informant E

<p>E utsattes tidigt för musik av sina föräldrar. Dessa musicerade inte men sjöng i vardagen barnvisor för E, och hon fick också en barnskiva av Jojje Wadenius. Denna skiva gjorde starkt intryck på henne, mycket på grund av att texterna av Barbro Lindgren kändes mer genuina och talade till ett barns känslor på ett annorlunda och djupare plan än de tidigare barnvisorna hon hade hört och sjungit. Pappan i huset spelade även skivor med latinamerikansk musik och opera, så det hördes ofta i Es vardag.</p>	<p>Barnvisor kom tidigt till E via föräldrarna. En barnskiva som var modernare gav starkare intryck på henne. Pappan spelade skivor med latinamerikansk musik och opera, så det hörde även E.</p>
<p>E fick tidigt i livet mest musikinformation från radio och kompisar och hon spelade en del skivor på familjens gemensamma spelare. Hon önskade sig skivor som hon fick av sina föräldrar. TV hade inte så stort utbud av musikorienterade program, det var framförallt den svenska melodifestivalen och eurovisionsfestivalen som gav E låtar att lyssna på, och dessa låtar spelades också ofta i radion. Hon hade inte större vetskap om andra källor till musik vid denna tid och "levde" på melodifestivalens musikutbud under hela året tills nästa festival gav henne ny musik att lyssna på.</p>	<p>E fick vetskap om musik från vänner men också via mediala källor, framförallt melodifestivalen, och dessa låtar spelades sen i radion. Hon tog inte del av mycket andra mediala källor i sitt tidiga intresse. Skivor som hon önskade sig fick hon av föräldrar.</p>
<p>1974 när E var 9 år, såg hon ABBA vinna eurovisionsfestivalen, och då väcktes ett verkligt intresse för, och en vilja att hålla på med musik. Hon ville bli popstjärna och hon började sjunga på egen hand, utan att ta några lektioner eller dylikt. Hon tog för sig på musiklektioner i skolan och sjöng på rasten för kompisar. E tog lektioner i flöjt men hoppade av ganska snabbt, eftersom hon inte förstod noter. Hon kunde dock lära sig en del på gehör eller genom att lära sig material utantill. Hon upplevde att den musikundervisningen som skedde i skolan, inte hade så mycket att göra med den musikutövning som skedde på fritiden. Hon</p>	<p>ABBA vann melodifestivalen och då väcktes intresset för att hålla på med musik i E. Sjöng på egen hand, utan lektioner. E hoppade av flöjtlektioner, pga notbundet och det passade inte E.</p> <p>E upplevde inte att musikundervisningen hade nåt att göra med hennes egna musicerande. Lärarna gav inte</p>

<p>kände inte att de musikpedagoger som lärde ut under barn- och ungdom gav så mycket stöd.</p>	<p>något vidare stöd.</p>
<p>ABBA upplevelsen gjorde E till ett stort fan och hon gick med i deras fanclub. Sedan kom också andra artister in i hennes liv, t ex Lill-Lindfors som hennes Mamma gav henne en skiva med. När E var 14 fick hon sin första pojkvän som blev en ny källa till musik. Han var punkare och tillsammans lyssnade de mycket på Sex Pistols, Clash och The Jam. E köpte inte så mycket skivor, utan det gjorde mest pojkvännen. Det var också i och med punken som E på allvar började utöva musik, eftersom punken var så öppen, inbjudande och hade en "do it yourself" mentalitet. Hon tog inga lektioner utan hon lärde sig och utövade på egen hand, samt startade och ingick i flera band från högstadiet och framåt. Det var t ex en pojkvän som frågade om hon ville sjunga i hans band, vilket hon då började göra. Detta band spelade hon med i flera år vilket gav henne erfarenhet, förutom av att spela i band, också av att uppträda eftersom bandet deltog i flera talangjakter på skolor. E spelade inte instrument i någon större utsträckning utan sjöng mest.</p>	<p>E var stort fan av ABBA, men lyssnade även på andra artister, som Lill-Lindfors exempelvis.</p> <p>Es första pojkvän introducerade punk till E, och då blev det en ny genre som fokus lades på.</p> <p>E började utöva musik i band. Helt informellt lärde hon sig där att musicera i ensemble. Framförallt sjöng hon.</p>
<p>Hon hade så småningom i gymnasiet fått mycket influens från andra pojkvänner som passerat och upptäckt andra genrer som ska och reggae. Hon hade också tittat mycket på programmet måndagsbörsen på tv, och fått en bredare bild av musikvärlden. Nya artister som Lou Reed och David Bowie hade också upptäckts. Tidningar läste E ibland, och det var mest pojkvänner som köpte utländska tidningar. Dessa läste E ibland men även fanzines, dvs tidningar gjorda av amatörer. Där stod det mycket om lokala band, och det kunde t ex skrivas om kompisars och bekantas band samt när de skulle spela i närområdet. Det var ofta som hon åkte till olika spelningar som dessa fanzines skrev om.</p>	<p>Via socialt liv med pojkvänner samt media hade mycket musikalisk influens erhållits, och i gymnasiet upptäckte hon nya genrer samt andra artister. Ibland läste E tidningar som pojkvänner oftast köpt. Fanzines fanns, och det läste E ibland. Hon fick info om kommande spelningar som vänner och bekantas band skulle ha. Sådana gick hon ofta på.</p>
<p>Efter gymnasiet fortsatte hon att lyssna på musik bl a på radio. Lilla bommen hette ett program som hon gillade som spelade både musik från stora artister men även demos från mer okända band. Musiken tog en stor del av hennes tid, och hon hade ett band som hon arbetade mycket med, bl a som låtskrivare. Det var rösten hon använde för att skriva musiken. Eftersom hon sällan spelade var det inte något verktyg i låtskrivandet men det funkade bra för hon kunde sjunga såväl gitarrstämmor som sångstämmor i sina låtar. Dessa fick bandmedlemmarna sedan via gehör lära sig på sina instrument. Hon började också nu gå mer på konserter, vilket hon innan även gjort men det tilltog när hon blivit lite äldre. Det var en vital livescen under den här tiden, och det spelades i varenda lite källarhåla. E jobbade mycket med</p>	<p>Efter gymnasiet hade hon sitt band som hon lade tid på. Spelade fortfarande inte instrument utan sjöng. Skrev låtar.</p> <p>Hon gick mer på konserter. Jobbade med bandet.</p>

<p>bandet, turnerade och släppte en del skivor.</p> <p>Det var först i vuxen ålder som E började söka sig till pedagogiska källor för att lära sig musicera. I och med arbetet med bandet och turnerandet, sökte hon sig till en sångpedagog eftersom rösten tog stryk och hon ville utvecklas. Det var då hon fick idén att bli sångpedagog när hon slutat som artist och därför började hon studera. Hon lärde sig via teoriböcker samt många kurser på bl a kulturama, för att så småningom bli antagen på en sångpedagog utbildning på skolan SMI i Stockholm.</p> <p>Internet kom in i E's liv så småningom på nittioalet och hon var tidig med att använda det, men det var i början inte för musikaliska ändamål. Runt år 2000 började hon syssla lite med att ladda ner via programmet limewire. Hon brukade tidigare använda lp-skivor och cd-skivor för att lista ut texter i låtar de spelade covers på i bandet och med internet var det enklare eftersom allt fanns tillgängligt som hon förut plankade själv; text, ackord osv. Det är lättare för E att vara lat idag på grund av detta, och hon plankar inte lika mycket idag. Dessutom tycker hon att det finns otroligt mycket information att tillgå, vilket ibland kan bli negativt eftersom man kan sitta väldigt länge och surfa runt. Det är tidskrävande och känns ibland som ett beroende, men i det stora hela känns internet som något berikande för Es musikintresse. E använder också internet i sitt läraryrke på en grundskola, mest för att hitta låtar att spela med eleverna som de gillar men också för att tipsa de om tutorials. Hon kan använda tutorials för att se hur saker kan läras ut, t ex enkla gitarrackord för nybörjare och barn osv. Hon kan också vara inne på facebookgrupper för musklärare där man kan ta del av olika undervisningstips och få kunskap om musklärarnas situation i sin helhet. Men hon har egentligen aldrig använt så mycket material från internet för att lära sig i sitt eget musicerande, eftersom det inte var utbrett med tutorials och dylikt på internet när hon började spela piano för att komma in på SMI.</p> <p>Idag har hon slutat gå på konserter. Det blir mindre och mindre så att hon ser på tv eller använder andra mediala källor än internet. Men hon tittar på "så mycket bättre" och några andra musikrelaterade program samt läser DN's skivrecensioner, även om dessa var mer intressanta förr när det oftare kunde dyka upp recensioner på hennes vänners och på hennes eget bands skivor. De äldre mediala källornas betydelse har minskat för E samtidigt som internets betydelse har ökat, eftersom hon använder det till att lyssna på musik på och även i sitt pedagogiska yrke. Det kan dock hända att E hör något på radion och sen tar sig vidare till</p>	<p>Tog lektioner i sång i vuxen ålder. Hon bestämde sig för att bli sångpedagog, och började studera musikteori och tog många kurser för att klara inträdesprov till utbildningar. Hon kom sedan in på en högskolas sångpedagog utbildning.</p> <p>Hon började ladda ner musik runt år 2000.</p> <p>Hon tog också hem texter och plankningar, sådant som hon förut själv tagit ut på gehör. Hon menar att det finns en lathet i detta.</p> <p>Internet är tidskrävande, och kan kännas som ett beroende tycker E.</p> <p>E använder också internet i sitt pedagogiska jobb. Hon kan få metodiska tips för hur man kan lära ut via tutorials. Hon kan också tipsa elever om tutorials på internet.</p> <p>Hon tittar också i facebookgrupper som kan ge pedagogiska tips och annan info.</p> <p>Internet har E inte använt så mycket för sitt eget lärande. Det menar E beror på att det inte var utbrett då hon övade för att komma in på utbildningen.</p> <p>E har slutat gå på konserter, och använder mindre än förr andra mediala källor än internet för musik. Vissa musikprogram på TVn tittar hon på, och hon läser DN's skivrecensioner men dessa</p>
--	--

<p>internet för att lyssna och söka information om detta, men hon går sällan och köper skivor av dessa nyfunna artister. Hon tycker ibland att internet känns lite osocialt, och att det förr var vanligare att man tillsammans upplevde musik på tv eller att man oftare pratade om det man sett på tv. Dock tycker hon att det finns en nyare social aspekt på internet där man i sociala medier länkar musik till varandra. Hon ser positiva sidor i både tiden innan internet och den efter.</p>	<p>känns inte lika relevanta idag som förr. Internets betydelse har tagit över, och hon använder det till att lyssna på musik och i sitt läraryrke. Ibland hittar hon musik via äldre mediala källor och tar sig vidare med internet, men köper sällan skivor.</p> <p>Internet anser E vara lite osocialt på ett sätt, då man pratade mer kring det som var på TV förr osv. Annars är den nya sociala aspekten på nätet bra anser E.</p>
--	--

6 Den narrativa analysens resultat

För att redovisa den kategoriska narrativa analysen och dess resultat har jag använt enskilda rubriker som motsvarar varje kategori. Analysens kategorier och deras respektive rubriknummer i redovisningen följer nedan.

Två huvudkategorier har tillämpats i analysen:

- 6.1 Musicerande och musikintresse
- 6.2 Internet som verktyg i pedagogiskt arbete

Dessa kategorier har underkategorier som samlar mer specifika data inom huvudkategorins ämne.

6.1 Musicerande och musikintresses underkategorier är:

- 6.1.1 Det tidiga musicerandet
- 6.1.2 Förhållandet mellan informantens musikintresse på fritiden och musik upplevd i formella sammanhang under barndom
- 6.1.3 Musikalisk utveckling i tonåren
- 6.1.4 Vuxenlivets utveckling fram till idag med fokus på internets påverkan

6.2 Internet som verktyg i pedagogiskt arbetes underkategorier är:

- 6.2.1 Tutorials i pedagogiken
- 6.2.2 Musikkällor i pedagogiken
- 6.2.3 Sociala medier

En tredje typ av underkategori har också tillämpats i analysen, och motsvaras i redovisningen av underrubriker med numreringen 5.2.1.X, där X är denna underrubriks förändrande variabel.

Den data som samlats i olika kategorier har jämförts. De skillnader och likheter som informanterna upplever kring sin musikaliska utveckling redovisas under varje rubrik.

6.1 Musicerande och musikintresse

Denna rubrik behandlar en av två huvudkategori i den narrativa analysen. Denna huvudkategoris tema är informanternas musicerande och musikintresse, och hur dessa fortlöpt och utvecklats genom livet. Underrubriker motsvarar underkategorier i den narrativa analysen.

6.1.1 Det tidiga musicerandet och musikintresset

Underkategorin handlar om hur ett intresse för musik grundades hos informanterna, samt hur informanterna började musicera från första början. Man kan här lägga märke till en klar skillnad i hur formellt deras tidiga musicerande var. A och B kan beskrivas som de mest formella i sitt tidiga musicerande. C och E är i jämförelse informella i sitt lärande vid denna tidpunkt i livet, medan D utövar en blandning av formellt och informellt lärande. Skillnaderna hos informanterna kan relateras till den miljö de växte upp i.

6.1.1.1 Informanternas bakgrund: skillnader och likheter

Informanterna kommer från relativt olika bakgrunder. Det som de alla har gemensamt är att musik introducerades till de via familjen och framförallt föräldrarna. Informanterna A och B däremot skiljer sig från de andra tre informanterna, eftersom deras tidiga musikminnen handlar om att de själva musicerade i en miljö kopplad till familjelivet. A och B minns alltså ingen specifik händelse eller specifikt fenomen som gjorde att de började intressera sig för musik, utan minnet är att de helt enkelt spelade/sjög från första början. Eftersom A och B växte upp i familjer där musicerandet var en stor del av vardag och yrkesliv så skulle det kunna vara därför som de så pass tidigt kom in i ett musicerande sammanhang. På detta sätt skiljer de sig från C, D och E.

C, D och Es narrativ, till skillnad från A och Bs, inleds med hur musiken i olika sammanhang nådde dem tidigt, och att de i något sådant musikaliskt sammanhang fick ett intresse och en vilja till att själv börja musicera. Lite självklart kan tyckas, men informant D och E har båda sina tidigaste musikminnen i form av föräldrar som sjöng barnsånger. Deras intresse för att musicera väcktes senare. D fick vetskap om popmusik från sociala kontakter i skolan och fastnade för ABBA och det var då hon blev intresserad av att musicera. Hon började också vid denna tidpunkt sjunga i kör i kyrkan. E fick även hon vetskap om ABBA, men via media (melodifestivalen) och började då intressera sig för att sjunga. C minns att han vid fyra års ålder var på en konsert med sina föräldrar och att han där upplevde musik som fick honom intresserad av att sjunga, vilket senare utvecklades till att han tillverkade egna trummor som han spelade på.

6.1.1.2 Källor till populärmusik i barndomens hemmiljö

En klar skillnad som A och D har i jämförelse med övriga informanter är förekomsten av populärmusik i deras barndomshem. A och Ds narrativ beskriver att det inte lyssnades i någon större utsträckning på populärmusik i deras barndomshem, utan den mesta musiken de hörde i tidiga barndomen var den som de själva spelade. A och D

utsattes mest av klassiskt och visa, ifrån kören och i As fall musicerandet hemma. Bs, Cs narrativ förklarar istället att det fanns populärmusik hemma, i form av skivor som spelades av deras föräldrar. B beskriver att hans föräldrar lyssnade mycket på populärmusik hemma och han tror att detta har format hans musiksmak och intresse till stor del, och verkar alltså lägga stor vikt vid denna populärmusikaliska påverkan från familjen. Es narrativ lägger i jämförelse med övriga narrativ, inte så stor vikt vid den populärmusikaliska influens som kan ha kommit från föräldrar. Det nämns kort att pappan lyssnade på latinamerikansk musik.

6.1.1.3 Skolans sociala påverkan

Att börja i skolan var ett steg in i populärmusiken för A, D och E, vars narrativ beskriver att de fick upp ögonen för denna i skolans sociala sammanhang. As narrativ berättar att det var ett kulturellt grupptryck som han drogs med av och förklarar inte att det påverkade musicerandet vid denna tidpunkt. Ds och Es narrativ beskriver att ABBA gjorde stort intryck på deras intresse för att vilja musicera, och denna populärmusikaliska påverkan beskrivs som starkare på deras musicerande, än hur As narrativ beskriver den. As narrativ beskriver inte att populärmusiken fick honom att vilja spela något. I hans ögon var den bara till för att lyssna och dansa till vid denna punkt i livet.

6.1.1.4 Egen musikkonsumtion och media

A, C och E fick populärmusikaliska skivor av sina föräldrar i barndomen, och C började också köpa skivor tidigt i mellanstadiet för sin veckopeng. A köpte ibland skivor men inte frekvent. D och B är de enda narrativ som inte beskriver att de konsumerade skivor i tidiga barndomen, utan det skedde senare i tonåren. C beskriver hur han breddade sin musiksmak via vänner. De gick hem till varandra för att lyssna på varandras musik, och delade musiken med varandra genom att spela in från vinyl till skiva.

Radion var en källa till musik som samtliga narrativ nämner, men de lägger olika mycket vikt vid dess påverkan på informantens musikaliska utveckling. Ds narrativ nämner inte radion förrän i tonåren. A hörde populärmusik på skolbussen, och lyssnade passivt på denna i det sammanhanget, liksom E som lyssnade på radion för den schlagermusik som spelades. E menar att det enda hon i stort sätt lyssnade på var schlagerfestivalens musik, som ofta spelades i radion. Cs narrativ beskriver ett mer aktivt lyssnande, där han tog till sig popmusik från utländsk radio, eftersom inhemska radios utbud var begränsat. Det beskrivs alltså som ett mer aktivt initiativtagande att använda radion av C än A och E. Bs narrativ beskriver radion som något stort i hans musikaliska utveckling, eftersom den bidrog till ett utvecklande av en egen musiksmak, som inte kom från familjen. Bs narrativ lägger större vikt vid radion som personligt utvecklande medel än övriga narrativ. Det är intressant att A i sitt narrativ beskriver hur han har börjat använda radion i vuxenlivet. Han får klassiskt, jazz och folkmusik därifrån.

Schlagerfestivalen i TV är för D och E något väldigt avgörande i deras uppväxt. Eftersom ABBA gör framgång i den börjar de intressera sig för gruppen, och detta

beskrivs som en stor anledning till att de får viljan att musicera själva. As och Cs narrativ nämner kort TVn som källa. A tittade på Voxpop, som var ett program som spelade populärmusik.

A är yngst och kom i kontakt med internet redan i barndomen. Det beskrivs att han använde fildelningsprogram tidigt i 12-13 års ålder, men att det dröjde innan det tog fart på riktigt. Det var ett bra sätt att tillägna sig musik för honom. Eftersom han inte gillade att köpa hela album var möjligheten att ladda ner enstaka låtar positiv, men innebar inte att konsumtionen av musik ökade.

6.1.1.5 Formella och informella sammanhang

A spelade tidigt piano med sina föräldrar som verkade som inspiratörer och pedagoger i musicerandet. Han sjöng också i kör som hans pappa var ledare för och på detta sätt fick han en formell pedagogisk inkörsport till att musicera via familjen. Även B har på liknande sätt introducerats till kör via sin familj, med en mamma som var körledare. Om man jämför med E så är As och Bs form av musicerande i barndomen väldigt annorlunda, då E började sjunga helt på eget bevåg, och deltog aldrig i någon kör eller organiserad sångverksamhet. Det enda pedagogiska sammanhang E deltog i var blockflöjtslektioner, men hon slutade snabbt med det eftersom hon inte var bekväm i notläsning som undervisningen byggde på. E är alltså informell i sitt tidiga lärande i sång, om man jämför med A och Bs mer formella sammanhang i deras tidiga lärande. På liknande sätt skiljer sig C ifrån A och B. C blev inspirerad vid fyra års ålder att sjunga efter att han sett en konsert med en sångerska, och detta utvecklades senare till att han spelade på egentillverkade trummor. Allt detta skedde helt informellt, utan lektioner eller pedagogik. Senare kom han in i mer pedagogiska sammanhang, i form av en teatergrupp där en del sång utövades. Även blockflöjt började han med men slutade likt E efter bara 1-2 terminer. I stort sätt var han alltså snarare informell i sitt tidiga musicerande än formell.

D beskriver en blandning av formellt och informellt lärande i sitt tidiga musicerande. Hon började i kör när hon gick i lågstadiet, och samtidigt hade ABBA inspirerat henne att spela piano, vilket hon under de första åren gjorde helt på eget bevåg tillsammans med kompisar på skolans pianon under rasterna. Alltså utsattes hon både för ett formellt musikaliskt lärande i kyrkan med kören, och ett informellt lärande med sina vänner i skolan.

6.1.1.6 Instrumentlektioner

A, B och D börjar ta lektioner i ett instrument ungefär vid samma tidpunkt, i fjärdeklass/tio års ålder. C och E började i lågstadiet ta lektioner i blockflöjt men slutade kort efter att de började och har inget sammanhang med frekvent musicerande under denna tid.

Alla informanter utom C har gemensamt att de inte tyckte att noter var enkla som läromedel i sin barndom. Cs narrativ förtäljer dock att även han, senare i tonåren, inte hade så lätt för noter, då han inte lär sig noter speciellt bra när han tar lektioner i

tvärflöjt. A var inte bra på noter, utan lärde sig främst via minnet från de lektionerna han tog, och lite gehör. B började spela Oboe, men tyckte liksom A att noter var svårt. B fick dock vetskap om att spela på gehör via läraren, som uppmuntrade honom till det. På samma sätt var det för D; notläsningen som hennes lärare i piano lade stor vikt vid, passade inte henne, och hon kände att det var ”ett steg bakåt” eftersom hon var så van vid att spela på gehör, men hon fortsatte ändå ta lektioner. E började spela blockflöjt men slutade snabbt på grund av notläsningen som inte passade henne. C slutade även han snabbt efter att han börjat ta lektioner men det berodde snarare på att han inte kände engagemang för blockflöjten som instrument.

För As del blir pianointresset inte lika kopplat till familjen när han börjar ta lektioner, utan det blir istället något A får ha för sig själv. Föräldrarna lägger sig inte i As lärande på samma sätt längre. Detta kan ses lite som att A gör ett mer eget val i sitt musikaliska liv, eftersom det tidigare har varit starkt kopplat till det sociala livet i familjen. As narrativ beskriver ett skifte; från att spela i familjen och sjunga i kören som leds av hans pappa, till att spela i ett sammanhang utanför familjen med en ny lärare. Som en följd av detta beskrivs det att intresset blev mer självständigt. A hade dock inte självständigheten att helt själv ta sig vidare inom pianospelet, utan spelade i princip bara det som pianoläraren gav honom. Fortfarande var intresset inte helt självgående.

6.1.2 Förhållandet mellan informantens musikintresse på fritiden och musik upplevd i formella sammanhang under barndom

Denna underkategori behandlar hur de formella musiksammanhangen som informanterna deltog i (instrumentlektioner, kör, musikämnet i grundskolan osv) stod i förhållande till deras musikintresse på fritiden.

Det finns likheter hos informanterna A, B och D, i hur de såg musiken som de upplevde på sin fritid i förhållande till den musik som de upplevde i sina formella sammanhang (kören samt instrumentlektioner), nämligen att de alla upplevde en uppdelning mellan genrer av musik, som var tydlig i deras tidiga musicerande. I de formella sammanhangen förekom och utövades en typ av musik (klassiskt, visa, barnsånger) som i deras värld inte hörde ihop med populärmusiken som de lyssnade till på fritiden. A såg populärmusik som något man lyssnade på, men som man inte gjorde själv, varken på pianot eller med sång. B sjöng på sin fritid mycket populärmusikaliska saker, och beskrivs då sjunga på ett annorlunda sätt, och i en helt annan genre än i kören. På samma sätt menar D att hon inte fick ihop det musicerandet som förekom i kören med populärmusiken, utan det kändes som två olika världar.

C och E hade tidigt i livet inte samma ingång i ett formellt sammanhang (kör, musicerande föräldrar eller dylikt) som A, B och D. Deras narrativ beskriver således inte denna uppdelning mellan genrer i deras världsbild och bör därför inte ses som något problematiskt, dunkelt eller otydligt för dem. Däremot finns det en uppdelning i deras musikaliska intressen och vad de formella sammanhangen erbjöd på ett annat plan. Både C och E hoppade snabbt av flöjtlektionerna de deltog i. E gjorde det på grund av notläsningen som inte passade henne. C gjorde det på grund av att man var

tvungen att spela tvärflöjt innan man kunde få spela gitarr, vilket han egentligen ville spela. Detta ”instrumenttvång” var en pedagogisk strategi som tillämpades av musikskolan på den här tiden.

6.1.3 Musikalisk utveckling i tonåren

Denna kategori behandlar hur informanterna i sina tonår förändrades i sin musikaliska utveckling.

Samtliga informanter genomgick förändringar i sitt musicerande i tonåren som framförallt eller delvis berodde på att de kom in i nya sociala sammanhang. A, B och D som alla har tagit del av formell undervisning, hittade sociala sammanhang där populärmusik spelades. Detta inspirerar de att spela annan musik på ett annat sätt än tidigare, och det leder till att de börjar spela i populärmusikaliska band. C och E hittar också via sociala kontakter inspiration till olika populärmusikaliska grenar, och kommer in i ensemblespel med dessa nyfunna kontakter. För C och E är det under tonåren som de för första gången ingår i ett kontinuerligt musicerande sammanhang.

6.1.3.1 A, B och D: populärmusikaliskt uppvaknande

A och B, vilkas musicerande utveckling liknar varandra under barndomen (behandlas i tidigare underkategorier), är också till stor del lika under tonåren. Båda hittar i högstadiet nya vänner som spelar populärmusik. De nya vännernas sätt att musicera skiljer sig mycket från A och Bs. De blir inspirerade till att liksom sina vänner planka låtar, och de lär sig hur musiken bygger på harmonier och ackord och att man kan musicera med sitt gehör. A slutar spela klassiskt piano under en period i gymnasiet. Han ägnar sig endast åt denna form av populärmusikaliska musicerande, och fokuserar på att planka och öva ackord. A började också spela gitarr och trummor parallellt med huvudinstrumentet piano. Bs narrativ berättar på liknande sätt att han via sina gitarrspelande vänner också började spela elgitarr, och slutade att spela Oboe i högstadiet. Precis som A tar han alltså upp ett nytt instrument, med skillnaden att han lägger av med Oboen som han tidigare spelat (A fortsätter spela piano parallellt med de nya instrumenten). B inspirerades likt A av att spela på gehör och att kunna planka det han hört, vilket bådars narrativ beskriver som ett nytt sätt att musicera på som var okänt för dem tidigare. I tonåren lämnade A och B till stor del fokuset på det tidigare musicerandet, som var knutet till formella institutioner, för ett mer populärmusikaliskt socialt sammanhang. B tog lektioner av en lärare i sitt nya instrument: el-gitarr.

D börjar i högstadiet att kompa barnkören (som hon tidigare sjöng i) på piano. D upptäcker ett nytt sätt att jobba på, som passar henne bättre än det notbundna som hennes pianolärare fokuserar på. Detta nya sätt bygger på ackordsanalys, gehör och att rytmisera. D blir också introducerad till afroamerikansk musik via gospel, då hon senare går från att kompa barnkören till ungdomskören. All denna kunskap leder sedan till att hon i gymnasiet söker sig till att spela i band. Hon får erfarenhet av att spela i popensemble, vilket hon inte gjort tidigare. Detta är alltså ett skifte som liknar informant A och Bs, eftersom hon blir mer populärmusikalisk i sitt musicerande. Ds narrativ beskriver dock delvis andra orsaker till detta, där den största skillnaden är att det lägger vikt vid det formella sammanhanget, ungdomskören. Hon fick där lära sig

det som A och B beskriver som kopplat till vänner i skolan, nämligen ackordsanalys, gehör osv. När hon sedan spelar i band, utvecklas hon vidare inom populärmusik.

D och B börjar båda köpa skivor i tonåren, vilket är senare än övriga informanter. B gör det i samband med att han blir intresserad av gitarrspel, och köper främst skivor med gitarrhjältar. D lyssnar mycket på radioprogrammet trackslistan, och spelar in musik på band därifrån. Hon delar blandband med sina vänner och ”konstruerar musikvärlden för sig själv”. Hon köper även skivor av sådant som hon gillar särskilt mycket av denna musik.

6.1.3.2 A och B: Internet under tonåren

A och B är de yngsta informanterna, och är de enda av de fem som får tillgång till internet under tonåren. As narrativ berättar hur han under gymnasiet laddade hem väldigt mycket musik på internet och att han använde denna i sitt musicerande för att planka den, och narrativet beskriver den tillgänglighet till musik att planka som fildelning innebar, som något väldigt positivt i hans musicerande. Eftersom han hade kommit in i gehörstänk och plankning, erbjöd internet ett nästintill gränslöst arbetsmaterial som dessutom var lättillgängligt. B sysslade inte med fildelning, och där skiljer han sig från A. Istället använde han en del pedagogiska källor för gitarrspel på internet. B tog hem tabulatur (typ av notering för gitarr) för att lära sig spela material, och han använde också ”Chops from Hell”, som var en tidig källa till tutorials innan youtube kommit att ta över som källa till sådana. Han kände dock inte att han drog någon större nytta av dessa källor. As narrativ tyder på att han drog större nytta av internet i tonåren, än vad B gjorde. En orsak till det kan vara att B är äldre, och internet var med andra ord inte lika utvecklat när han var tonåring. Bs narrativ förklarar också att det dröjde innan han fick en egen dator, vilket A hade redan i 8an-9an. B drog sig också för att ladda ner eftersom det var olagligt, medan A inte brydde sig om detta särskilt mycket. B arbetade alltså inte på samma sätt med internet i sitt musicerande som A. Eftersom B inte sysslade med fildelning var denna källa till material att planka inte närvarande i hans musicerande utveckling.

A, som är den yngsta informanten, har ett narrativ som lägger störst vikt vid internet som en revolutionerande källa till musikalisk utveckling i hans liv. Det är i tonåren som denna revolution tar fart, när han använder fildelning och sociala kontakter för att ta till sig en stor mängd musik på kort tid. Det börjar på högstadiet och eskalerar i gymnasiet. Via LAN-nätverk kunde han och hans vänner dela varandras nerladdade musik sinsemellan. Detta kan ses som en modern form av delning av musik, som liknar Cs kopiering av vinyl till band vänner emellan, som skedde i hans barndom långt innan internet. Det finns på samma sätt en likhet med Ds blandband, som hon delade med vänner. Innan internet hade aldrig A haft ett lika stort musikbibliotek att lyssna på och detta bidrar till att han utvecklar en mer självständig musikmak. Tidigare i barndomen beskrivs populärmusiken mer som en del av ett socialt grupptryck. Det var fortfarande med internet en kombination av socialt liv och internet som var källan till all ny musik han tillgodo gjorde sig, men det beskrivs i narrativet som att han hoppade över sådant han inte gillade och kunde på ett mer självständigt sätt hitta sin egen preferens i den stora mängd musik som fanns tillgänglig.

6.1.3.3 C och E: likheterna avtar

C och E är lika eftersom de båda fram till tonåren inte ingår i några formella sammanhang i sitt musicerande. De börjar båda spela i band i tonåren, och orsaken till det är att de får nya sociala kontakter. Detta beskrivs i narrativen som avgörande för deras musicerande. Deras musicerande beskrivs inte som speciellt intensivt eller frekvent innan tonåren. Det saknar också innan tonåren sammanhang, i form av formell institution eller av annan social karaktär. Det är i tonåren som Cs och Es musicerande tar fart på allvar. C träffar en äldre musicerande vän när han är 14-15 år, och det ger honom väldigt mycket inspiration. Tillsammans ägnar de sig åt ensemblespel där han spelar slagverk (Congas). På samma sätt träffar E en pojkvän, som hon spelar (sjunger) i band med. Varken C eller E tar lektioner, utan lärandet sker fortfarande på egen hand, eller i samspel med deras medmusiker. Cs narrativ menar tex att hans nyfunna vän ger mycket erfarenhet, eftersom han är en bra gitarrist och C får spela med en mer erfaren musiker. Eftersom C och E tidigare mest spelat/sjungit för sig själva och utan sammanhang, var det ett stort steg att få spela i ensemble för de båda. C tar dock en mer formell väg i sitt musicerande senare i tonåren, då han senare går en andra gymnasieutbildning på musiklinjen i Stockholm. E söker sig inte till pedagogiska sammanhang förrän långt senare. Istället är E vid denna tidpunkt influerad av punken som bygger på en "Do it yourself"-mentalitet. Cs narrativ berättar också hur han börjar spela flöjt på allvar och tar lektioner, vilket inte hänt tidigare (blockflöjtskursen i barndomen avbröts kort efter att den börjat). Alla dessa saker beskrivs som positiva, och tyder på att tonåren var en blomstring i Cs musicerande, där han kom in i flera nya sammanhang att utvecklas i, som var pedagogiska såväl som sociala. Es narrativ lägger endast vikt vid sociala sammanhang som inte är kopplade till pedagogik, och det förklaras även att E inte kände stöd från de pedagogiska sammanhang hon deltog i under barn- och ungdom. Es och Cs likheter avtar alltså i tonåren, eftersom deras musicerande tar olika vägar, där den ena börjar ta formella lektioner och den andra fortsätter med enbart informellt musicerande.

6.1.4 Vuxenlivets utveckling fram till idag med fokus på internets påverkan

Denna underkategori handlar om hur informanternas musicerande utvecklades efter gymnasiet fram till idag. Fokus är på internets påverkan, som alla använder idag, men även eftergymnasial utbildning, yrkesliv och andra sakers påverkan på deras lärande analyseras. A och B fortsatte båda att använda internet direkt efter gymnasiet, dock för något olika ändamål. Båda använder internet på liknande sätt idag, även om utveckling har skett. Även D använde internet men eftersom hon är äldre än A och B, var det till en början inte lika utvecklat som musikkälla. E och C genomgick en lång period efter gymnasiet, då internet inte var utbrett och det dröjde tills de fick tillgänglighet till det, men så småningom började de använda det i sitt musicerande på olika sätt.

6.1.4.1 Formellt lärande

Efter gymnasiet satsade E mycket på sitt band. Dessa släppte skivor och turnerade och det var hennes huvudsakliga sysselsättning. Även B beskriver hur han satsade på ett band ett tag efter gymnasiet. Alla informanter utom E hade vid det här laget deltagit i

många pedagogiska sammanhang i sitt musicerande, som utbildningar och instrumentlektioner. E däremot bestämde sig efter en periods arbetande med bandet att hon skulle utbilda sig till sångpedagog, och då började hon i vuxen ålder söka sig till musikkurser, och pluggade teori för att komma in på pedagogutbildningen. Alltså kom hon in i ett formellt sammanhang långt mycket senare än övriga informanter, vilket är en del i det som gör henne unik i denna undersökning.

6.1.4.2 Musikaliska ljudkällor på internet

Ds narrativ berättar att hon använde sig av fildelning så småningom, men inte för sitt eget musicerandes skull, utan snarare i sitt pedagogiska arbete. Denna aspekt analyseras under rubriken ”6.2 internet som verktyg i pedagogiskt arbete”. B använde sig, som förklarats i föregående underkategori 6.1.3, aldrig av fildelning. C har knappt sysslat med detta. C prövade det endast vid enstaka tillfällen för att se vad det var för något. Es narrativ nämner att hon laddade ner lite via limewire, men lägger ingen större vikt vid denna företeelse. Den enda informant som beskriver fildelningen som något positivt för deras musicerande är A, vilket har beskrivits under föregående underkategori 6.1.3.

Sedan fildelningens ankomst har nya sätt att tillägna sig klingande musik, av laglig karaktär, tillkommit på internet. Stora källor till detta är streamingtjänster som Youtube och Spotify, och samtliga informanters narrativ tar upp åtminstone någon av dessa. Det är dock endast A, B och C som beskriver hur dessa musikkällor använts/används för deras egna instrumentala spelutveckling. I As narrativ framgår att det sättet att jobba på (plankning av klingande material) som han började med i tonåren fortfarande tillämpas. Källorna till material att jobba med har dock nu gått över från fildelningsprogrammen till Spotify och Youtube. Bs narrativ beskriver att han främst använder Youtube för att få impulser som gör att han vill öva på gitarren, främst på äldre koncept som han inte har uppnått fulländning i än. Det beskrivs också att han främst använder internets musikkällor för att återupptäcka gammal musik, och inte så mycket för att upptäcka ny. Spotify använder C i sitt musicerande men på ett annorlunda sätt än A och B. Den stora behållningen med spotify för C är att man kan höra olika framföranden av samma stycke, och där få inspiration till hur interpretationen av stycket kan göras.

6.1.4.3 Tutorials på internet

Tutorials har spridits på nätet (framförallt på youtube), men alla narrativ förutom Ds förklarar att det inte är något som informanterna använder/har använt för sitt egna musicerande. A använde inte dessa eftersom han redan hade lärt sig så pass mycket (notläsning, teknik, gehör etc) genom sitt musicerande liv att de inte var givande för hans utveckling då de började breda ut sig. På samma sätt var det för B, som inte behövde tutorials eftersom han hade uppnått en nivå där han med sitt gehör och genom att se vad en gitarrist gör kunde lära sig det mesta. Es narrativ menar att det inte var utbrett med tutorials på internet när hon övade som mest. C ger ingen förklaring till att han inte använder det. Ds narrativ däremot ger en mycket positiv bild av tutorials, där det beskrivs hur pedagoger på nätet använder sig av tillvägagångssätt som passar

hennes mycket bättre än det notbundna som hon annars har fått uppleva i undervisning. De auditiva och visuella sätt som dessa nätpedagoger lär ut på har gett henne mycket. Denna skillnad i inställning till tutorials i Ds narrativ jämfört med övriga informanternas kan relateras till hennes starkt gehörsmusicerande preferens och negativa inställning till att musicera efter noter, något som narrativet tydligt och kontinuerligt förmedlar. As narrativ uttrycker att tutorials ofta är oprofessionella, och han är alltså av motsatt uppfattning.

6.1.4.4 Digitala Verktyg på internet

En annan sak som är unikt för D är att hennes narrativ berättar hur hon har haft stor nytta av digitala verktyg, som hon laddat ner via nätet. Inget annat narrativ nämner detta som viktigt i musicerandets utveckling. Ds narrativ förklarar hur hon använt verktyg som kan sakta ner musiken, och det har hjälpt henne mycket. Eftersom hon är gehörsmusiker har hon kunnat höra saker som går snabbt enklare. Hennes föga kunskaper i notläsning, som förklaras tydligt i narrativet, har gjort att det inte har fungerat att lära sig sådant efter noter.

6.1.4.5 Noter och Partitur på internet

Traditionella noter, partitur och tabulatur finns att tillägna sig på nätet och alla informanter utom E och Bs narrativ nämner denna möjlighet som en källa de använder i sitt musicerande idag. Bs narrativ nämner förvisso att han i gymnasiet hämtade hem tabulatur, men förklarar också att detta inte var givande på grund av dess låga kvalitet, och eftersom det inte nämns igen i narrativet får man anta att han inte nyttjar dessa idag. Es narrativ berättar att hon framförallt har haft ett icke formellt lärande, och att även hon inte förstod noter då hon som barn tog lektioner i flöjt. Hennes låtskrivande beskrivs också som att hon på gehör har sjungit stämmor i kompositionen, och inte noterat dem. Detta icke notbaserade sätt att musicera på kan relateras till att hon inte drar nytta av noter på nätet idag.

A, C och D har alla lite olika förklaringar till hur de använder noter och partitur på internet. A hämtar "ibland" noter från nätet, och eftersom narrativet också förklarar att han i gymnasiet kom att öva upp sin notläsningsförmåga, är det förmodligen något han drar nytta av i sitt spel. C använder det främst när han jobbar med att transkribera stycken till andra instrument. D köper partitur på nätet att använda i en gospelkör som hon spelar piano i. Det beskrivs som väldigt effektivt om man jämför med tidigare, då hon fick ägna tid åt att plankta stämmor för detta ändamål. A, C och D drar alltså alla nytta av denna källa till traditionella noter och partitur. Det finns en viss motsägelse i att D använder det, eftersom hennes narrativ kontinuerligt förklarar att hon är gehörsmusiker och notskrift beskrivs annars främst som något negativt i hennes musicerande. A och C beskrivs dock mer som att de har utvecklat en god förståelse för noter idag. Narrativen beskriver att C studerade noter flitigt under gymnasiet, och att även A utvecklade sin notläsning under gymnasiet.

6.1.4.6 Låttexter och plankningar på internet

Endast Ds och Es narrativ tar upp nyttjande av låttexter och plankningar som finns att hämta på nätet. Båda narrativen förklarar på likartat sätt hur man förr fick ägna tid åt att lyssna sig till låttexter, samt att man idag lätt och snabbt kan hämta hem plankningar av låtar och låttexter på internet. D beskriver det som smidigt. Trots att hon kunde planka, var det snabbare att ta hem och använda när hon hade trubadur-gig under studietiden. E menar också att det är snabbt, men menar att det finns en lathet i detta som konsument. Varför övriga informanternas narrativ inte tar upp detta fenomen får antas vara för att de inte använder det i någon större utsträckning. Anledningen till detta kan relateras till informanternas genreinriktning. A spelar idag främst klassiskt piano, som traditionellt spelas efter noter. Ackordsplankningar är mer populärmusikaliska i sin natur. B är inriktad på gitarmusik som ofta är instrumental och således är låttexter inte relevanta. C spelar tvärflöjt, som inte är ett ackordsinstrument, så ackordplankningar är inte ämnat för detta instrument.

6.2 Internet som verktyg i pedagogiskt arbete

Denna rubrik behandlar en av två huvudkategorier i den narrativa analysen. Denna huvudkategoris tema är informanternas brukande av internet i sin pedagogiska gärning. Underrubriker motsvarar underkategorier i den narrativa analysen.

Samtliga informanter använder idag internet i sin profession som pedagog. Sätten de använder internet på har många likheter, men en del skillnader finns också. Det finns tillvägagångssätt kopplade till olika internetkällor, som kommer fram i narrativen. Dessutom kommer en del tankar och åsikter fram kring de olika pedagogiska hjälpmedlen som existerar på internet.

6.2.1 Tutorials i pedagogiken

B och E använder båda videotutorials i sin undervisning på liknande sätt. De kan genom att titta på dessa få metodiska knep på hur man kan lära ut olika saker. T ex kan E få tips på enkla gitarrackord för barn. C har ett lite annorlunda sätt att jobba med tutorials. I hans narrativ förklaras det hur han kan lära sig hur elevens lärande idag går till genom att titta på tutorials som dessa använder. På så sätt får han inblick i elevens lärande, som han tycker är nyttigt i yrket. I As och Ds narrativ nämns inte tutorials som något relaterat till deras pedagogiska arbete, och därför kan det antas att dessa inte är relevanta i sammanhanget.

6.2.2 Musikkällor i pedagogiken

D, C och A har använt/använder alla någon form av musikkälla för sitt pedagogiska arbete. D använde fildelning när hon hade börjat arbeta som musiklärare. Fildelning nämns inte som en faktor i hennes privata musikintresse, och skiljer sig därför ifrån A. D menar att fildelningen var ett smidigt sätt att ta hem musik för att använda i undervisningen, och att hon egentligen kunde tänka sig att betala för denna. Det började hon också göra med itunes, betaltjänst som kom senare. Idag använder D, C och A de mer moderna streamingtjänsterna (youtube och spotify) i sitt pedagogiska arbete. A och C förklarar båda två att dessa är bra för att hålla sig "a jour" eftersom de

vill möta elevens önsknings och viljor, och utforma pedagogiken i samspel med dessa. De uttrycker denna smidighet som värdefull, eftersom det är tveksamt att de skulle lägga sin tid på att leta rätt på denna musik i fysisk lagringsform (CD, Vinyl, kassett etc).

6.2.3 Sociala medier

E använder facebookgrupper där musikpedagoger samlas, för att få undervisningstips, men också för att hänga med i stort i vad som händer i musikundervisningen i samhället och få inblick musikpedagogers situation. Detta nämns inte i någon annans narrativ.

7 Diskussion

Resultatet av den här undersökningen visar på stor bredd i hur informanterna utvecklats musikaliskt genom livet. Det finns stora olikheter vad gäller vilka källor till lärande som de anser viktiga för deras musikliv och utveckling, och orsakerna till det kan vara många.

7.1 Ålder och internet som källa

Huvudämnet i undersökningen är internet, som dök upp i helt olika faser i deras liv. Den yngsta informanten har tagit tag i internet tidigt i livet och narrativet beskriver en väldigt positiv bild av hur hans musikliv förändrades med hjälp av detta, både i sitt musicerande och i sin allmänna kännedom om musikvärlden. De övriga informanternas narrativ har alla någonting negativt att säga om internets mångfald och lättillgängligheten av information, men den yngsta menar snarare att detta är berikande. Flera av informanterna menar att mångfalden kan leda in på villovägar i informationsflödet och att det är lätt att fastna, gå vilse, inte ge musik tillräcklig tid eller bli beroende. Detta kan relateras till Lilliestam som i sin bok "musikliv" skriver att överflödet av musik på internet kan leda till "trötthet, oro, slitenhet och cynism". Han menar även även att överflödet kan leda till en "slit och –släng mentalitet" kring musik, där den förlorar sitt tidigare värde. (Lilliestam, 2009) Detta tror jag många känner, kanske särskilt om man är uppväxt när fysiska lagringsmedier för musik dominerade. En informants narrativ förklarar tydligt hur han känner sig kring frågan om mångfald och hur det är svårt att hantera den. Han nämner också i sitt narrativ att han har köpt vinylskivor i sin ungdom, och har alltså upplevt en tid då han köpte fysiska lagringsmedier för musik. Kanske är det så att för lite äldre människor är den negativa känslan av internets mångfald mer påtaglig, på grund av kontrasten i hur man som konsument tillgodogör sig musiken idag, och hur den presenteras på marknaden. Idag lyssnar man t ex mer på enstaka låtar istället för hela album, som exempelvis Ottossons C-uppsats visar (2010). En stor orsak till det är internets lättillgänglighet, eftersom Ottossons undersökning visar att lyssnande på detta moderna sätt korrelerar med internets utbredning som musikkälla. Den yngsta informanten i min undersökning var barn då han via internet, kombinerat med sin sociala sfär, erhöll väldigt mycket musik att lyssna på. Hans narrativ beskriver att han då kunde lyssna och hoppa över alla låtar han inte gillade. Det gick att "plocka russen ur kakan", vilket är precis det

som dagens så vanliga spellistor går ut på. Det är ett sätt att konsumera musik på som från en äldre människas perspektiv kan anses som ett flyktigt och ytligt sätt att sätta sig in i musiken. Viljan att förstå musiken och artisten/kompositören på ett djupare plan kan leda till att det känns svårt att veta ”var man ska börja”, som en informants narrativ uttrycker det. Inställningen till hur musik ska upplevas kan alltså möjligen vara kopplad till när man är född, där äldre människor har en vana att lyssna på hela album, medan yngre människor som har växt upp med internet inte har etablerat samma vana kring att lyssna på en artists helhet som ett album innebär. För yngre är konceptet spellistor naturligt, eftersom de har växt upp med en lättillgänglig mångfald de kan ”plocka russin” ur, och har inte känt värdet i albumlyssnandet på samma sätt som äldre gjort.

7.2 ”Musikande” och kontexter för lärande

Begreppet ”musikande”, som forskaren och författaren Lilliestam (2009) beskriver, är något som är relaterat till alla mina informants narrativ när det gäller deras musikaliska utveckling. Sättet att ägna sig åt musik och utveckla intresse och smak som förekommer hos informanterna är alla aktiviteter som kan falla inom begreppet ”att musika” eller musikande. Begreppets vidd gör det särskilt bra, eftersom det inte begränsar sig till att bara innefatta musicerande eller lyssnande. Det är uppenbart utifrån narrativen att samtliga har ägnat sig åt den bredare termen musikande för att utveckla sin kunskap. Alla har givetvis ägnat sig åt att musicera men det är ofta i kombination med andra aktiviteter, ofta sociala, som en parallell utveckling har skett. Man har pratat om musik, lyssnat på skivor, gått på konserter etc tillsammans med vänner. Även mediala källor såsom TV, radio och internet har alla informanter förklarat som givande för deras utveckling, te x är melodifestivalen något som enligt två informants narrativ satte igång viljan att musicera (sjunga osv) och internet beskrivs av den yngsta informanten som väldigt viktig för hans utvecklande av en egen självständig musiksmak. Alla beskriver i någon mån hur sådana mediala källor har varit centrala, samtidigt som de oftast kombinerats med deras sociala liv i ungdomen. Den äldsta beskriver t ex hur det i tonåren var mycket givande att umgås med en äldre kamrat, som hade en stor skivsamling som de tillsammans tog del av. Detta handlar om ett gemensamt delande av musiktillgångar, och kan liknas vid den yngsta informantens berättelse om hur internet och fildelningen tillsammans med hans sociala sfär i skolan under tonåren gjorde att han kunde dela musik med vänner, vilket var mycket utvecklande för honom. Dessa aktiviteter rör sig alla inom begreppet musikande, och visar också på sådana kontexter som Dewey år 1916 uttryckte som viktiga; att den som lär sig aldrig kan separeras ifrån sina interna relationer eller vardagliga erfarenheter. (O'Neill, 2012 s. 170) Uppenbarligen rimmar detta påståande med mina informants berättelser, där alla mer eller mindre förklarar att sina relationer och erfarenheter utanför skolmiljön har varit utvecklande för deras musikaliska kunskaper på olika, ovan nämnda, sätt.

7.3 Musikens påverkan på individen i barn- och ungdomen

Att den musik som man i ungdomen utsattes för och minns med starka emotioner, påverkar ens musiksmak i vuxen ålder, menar författaren Lars Lilliestam (2009) vilket han skriver om i sin forskningssammanfattning. Även Alf Gabrielsson (2008)

beskriver samma sak. En informant berättar att hans föräldrars musiksmak har påverkat honom idag, och tar upp ett särskilt minne ifrån tidiga barndomen, där han dansade till föräldrarnas musik. Den yngsta informanten ser sig idag främst som klassisk pianist, och hans minnen och erfarenheter ifrån tidiga barndomen var också av denna musikaliska karaktär, där han via familjen blev introducerad till att spela klassiskt piano och tog lektioner i detta. Han beskriver att det var en social och kul aktivitet som man gjorde tillsammans i familjen. Populärmusiken kom in i hans liv långt senare, och det tog ännu längre tid innan han började lära sig att musicera denna. Än idag är hans huvudgenre som musiker den klassiska skolan. Båda dessa exempel på faktiska minnen; informanten som dansar till föräldrarnas musik och informanten som ägnat sig åt klassiskt piano i familjen, kan ses som en förklaring till att de har byggt sin musikpreferens och verksamhet utifrån tidiga episoder ur livet, där de kände positiva emotioner. På liknande sätt kan man se hur två informanter som tidigt i barndomen haft intresse för schlager och framförallt den populära gruppen ABBA, senare i livet har haft ett fokus på populärmusik i sitt musicerande.

7.4 Internets möjligheter i mötet mellan pedagog och elev

Flera informanter har tidiga upplevelser från barn- och ungdom av en mental uppdelning av populärmusik och musiken i formella sammanhang. Musiken i formella sammanhang rörde sig framförallt inom klassiskt, visa och traditionell körmusik. Eftersom man på de formella institutionerna fick instruktioner och blev ledd i sitt musicerande kan det ha känts svårt att dra en linje till fritidens musikintresse (populärmusiken). Det fanns ingen formell miljö där man fick spela populärmusik i informanternas tidiga uppväxt, och således fick man ta saken i egna händer om man ville musicera inom genren, vilket flera informanter också beskriver att de gjorde. Idag visar dock min undersökning att pedagoger försöker möta elevens önskningar i sin undervisning. Flera informanter har med internet kunnat ta till sig material att utforma undervisningen efter, där målet har varit att utforma lärandet efter elevernas preferens.

Två informanter är väldigt lika i sin inställning till internets möjligheter i mötet med eleven. Båda dessas narrativ förklarar att internet är ett verktyg för att möta elevens önskningar. Den äldstas narrativ förklarar uttryckligen att han anser att man "som lärare måste ta till sig elevens värld lika mycket som eleven tar till sig lärarens värld" och beskriver likt den yngre att han åstadkommer detta med hjälp av internet på olika sätt. Denna syn på undervisning kan ses som likartad och kompatibel med det som flera forskare och berömda pedagoger har uttryckt. Exempelvis den kritiska teoretikern och pedagogen Paulo Freire menar att "ens relation till eleven ska vara sådan att man respekterar den, och att man är medveten om de konkreta förutsättningar i deras värld som formar dem. Utan förståelse för elevens verklighet kommer man inte att förstå hur de tänker, vad de vet, eller hur de vet något"(översatt av undertecknad) (Freire, 1998). Detta är ett modernt synsätt på pedagogiken, särskilt om man jämför med den uppdelning mellan formella sammanhang och fritid, som samtliga informanter på något sätt har upplevt under barndomen (behandlas under "5.2.2 Förhållandet mellan informantens musikintresse på fritiden och musik upplevd i formella sammanhang under barndom"). Detta kan tolkas som att informanterna har en vilja att förnya pedagogiken åt ett håll som inte liknar vad de upplevde som barn. Det

visar också att det något pessimistiska uttalandet av Green och Bigum, som 1993 menade att man som lärare får uppleva känslan av att ha "utomjordingar i klassrummet" på grund av elevernas förändrade kunskapsbank i en datoranslutna värld, inte ska tas för sanning. Under de drygt 20 år som har gått sedan detta yttrades så kan jag konstatera av min undersöknings resultat att detta påstående inte är allmängiltigt. Jag har fått beskrivningar och åsikter som visar på en vilja att via internet förstå elevens datoranslutna värld. Alla pedagoger beskriver inte detta "generationsglapp" i hur man som lär sig som något problematiskt.

7.5 Pedagogiskt material på internet

Tutorials på internet var något som flera narrativ beskrev i samband med informanternas pedagogiska arbete. Tre narrativ beskriver att informanten använde/använder dessa för att få tips till sin egen undervisning och pedagogik. Detta är i linje med det som Lum och Marsch beskriver då de talar om att webbaserade pedagogiska källor har potential att berika lärare i sitt arbete på många olika sätt (kulturellt, traditionellt, idealistiskt etc). Videotutorials kan beskrivas som ett exempel på sådana webbaserade källor, som nämns som inspiratör till informanternas pedagogik. Detta visar på en vilja att lämna det traditionella och kulturellt vedertagna sättet att lära ut musik, på ett liknande sätt som föregående stycke beskrev. Flera av informanterna upplevde i sin barn- och ungdom en pedagogisk miljö som var bunden till traditionella sätt att lära ut. Denna metodik anses av de själva inte som optimal. Exempelvis fokuset på notläsning i undervisningen eller kravet att börja med blockflöjt innan man fick välja annat instrument upplevdes inte fungera för informanterna. En informant menar också att hon i vuxen ålder lärt sig av internets moderna källor, och nämner särskilt tutorials och nedladdningsbara digitala verktyg som viktiga för sin egen musikaliska utveckling. De otraditionella auditiva och visuella tillvägagångssätt som dessa brukar har fungerat bättre än den metodik hon upplevt i formella pedagogiska sammanhang genom livet menar hon. Samtliga pedagoger i min undersökning influeras mer eller mindre av webbaserat pedagogiskt material i sin pedagogik, och det visar på en vilja och öppenhet inför att influeras av olika, oortodoxa eller kulturellt främmande sätt att lära ut. Min undersökning visar på en progressiv inställning till pedagogiken och metodiken, som delvis kan ha fötts ur det missnöje och de besvikelser som de stötte på under barndomens pedagogiska sammanhang, och här är internet ett verktyg och kunskapskälla för förändring.

7.6 Participatory cultures/Affinity spaces

Den äldsta informantens narrativ beskriver hur han på facebook med sina vänner inom musik- och kulturvärlden har ett utbyte av information. Man kan dra en parallell till begreppen "affinity spaces" och "participatory culture" (O'Neill, 2012) och se facebook som ett sammanhang där han med sina vänner inom musik- och kultursektorn berikar sin musikaliska kunskap. En annan informants narrativ beskriver hur hon deltar i en facebookgrupp för musklärare. Där får hon pedagogiska tips att använda i sin undervisning men hon får också en inblick i musklärarnas situation i samhället eftersom sådant diskuteras där. Denna facebookgrupp kan också beskrivas som ett "Affinity Space"/"participatory culture". Den yngsta informantens narrativ beskriver också hur internet och fildelningens tillkomst skapade ett sammanhang där

han tillsammans med sina vänner delade musikaliska tillgångar sinsemellan, vilket ledde till en kraftig utveckling av hans musiksmak och allmänna musikvetande. Detta kan också liknas vid ett "Affinity Space"/"participatory culture". Således använder sig huvuddelen av informanterna av "affinity spaces"/"participatory cultures" för att lära och berika sin kunskap, både för sig själva och i sin pedagogik.

7.7 Narrativ analys och hermeneutik: reflektion

Berättelsen under deras fötter är en uppsats som bär många likheter med min uppsats, och det är intressant hur författaren Georgii-Hemming kommer fram till att hennes fem informanter liknar varandra, även om mindre olikheter existerar. I min uppsats har informanterna framförallt visat på likheter. Uppsatsens fokus på internet har exempelvis visat att samtliga informanter ser positivt på den utveckling som internet har inneburit för deras musikaliska kunskap. Trots att fyra av fem även menar att det finns en andra sida av myntet, så beskrivs de positiva delarna av internet som starkare än de negativa. Georgii-Hemming och jag har alltså en viss likhet i våra resultat, även om vi har olika fokus och undersöker olika ämnen. Helt eller delvis skulle detta kunna bero på att våra val av metod är mycket lika, där vi båda tillämpar narrativ analys och hermeneutik för att komma fram till våra resultat. Det skulle kunna argumenteras för att denna typ av metod (som lutar sig mot hermeneutik och brukar narrativ analys) tenderar att ge kvalitativa resultat som visar framförallt likheter hos de inblandade informanterna. Det skulle vara intressant att se om ett annat val av teoretisk utgångspunkt skulle resultera i ett annat resultat.

Fenomenologi är exempelvis en teori som ofta används i kombination med intervjuer för empirisk insamling, och där syftet är att undersöka människors upplevelser, såsom min uppsats gör. Där narrativ analys bygger på att belysa vad narrativ har att berätta, vill fenomenologi istället undersöka hur en individ upplever olika "fenomen" eller "ting". En fenomenologisk undersökning utgår från olika faktiska, reella ting som är närvarande i människors liv, och har ambitionen att ta reda på hur dessa ting upplevs av olika individer. Min uppsats narrativa analys utgick från narrativen (sprungna ur fem narrativa intervjuer) och synliggjorde de skillnader som existerade inom dessa. Hermeneutiken har sedan använts för att komma fram till orsaker till att informanternas narrativ har dessa skillnader, vilket är det som har redovisats under rubrik "6 Diskussion" och underrubrikerna 6.1-6.7. En fenomenologisk undersökning hade behövt utgå från tydligare förutbestämda punkter i sin intervjuform, eftersom man behöver konkreta "fenomen" eller "ting" att undersöka utefter informantens subjektiva upplevelser. I min narrativa analys var det istället viktigt att informanterna fick tala och berätta fritt, för att jag sedan skulle kunna utgå från deras berättelser och de fenomen och ting som var närvarande i dessa. Det som inte nämnts i en informants berättelser bör alltså inte ses som något viktigt i sammanhanget eftersom det som undersökts är informantens subjektiva narrativ, enligt narrativ teori och analys. Som nämnts i föregående stycke visade narrativen på många likheter. Vidare forskning skulle kunna undersöka fenomenologiskt hur dessa likheter upplevs av informanterna. I en fenomenologisk undersökning kan man använda dessa likheter som fenomenologiska "ting", som man undersöker med hjälp av en utformad intervju som fokuserar på dessa.

7.8 Intervju: reflektion

Mitt val av metod för insamling av empiri (narrativ intervju) var effektiv och den information jag erhöll var relevant för den narrativa utgångspunkt som analysen hade. Ett annat alternativ hade kunnat vara att låta informanterna skriva sin livshistoria utifrån ett musikaliskt perspektiv, eller att låta de i text förklara fenomen som internet, media eller sociala kontakter i förhållande till sitt musikaliska liv och sina erfarenheter. Denna metod skulle möjligen kunna ge ett annorlunda resultat som skulle vara intressant att jämföra med min uppsats.

Att göra en intervju som var mer strukturerad och standardiserad tror jag inte hade varit en god idé eftersom poängen med en narrativ analys är att låta individers egna berättelser stå i centrum i undersökningen. En intervju där jag som intervjuare i högre grad hade styrkt informanten i vad som sagts och förklarats skulle därför inte känts lämpad för en narrativ analys. Av samma anledning hade inte heller en enkät varit lämplig.

7.9 Vidare Forskning

I min undersökning har jag utgått ifrån pedagogers upplevelser kring internet. En intressant utgångspunkt skulle vara om man utgick från eleverna istället, och ställde frågan hur de värderar och ser på lärarens förmåga att ta till sig moderna informationskällor, eller allmänt hålla sig a jour med den moderna musiken och tekniken bakom den. Anser dagens unga elever och musikintresserade att traditionella pedagoger i skolor är viktiga för deras lärande? Eftersom det är mycket vanligt att man använder internet som källa till musikalisk kunskap, kan man undersöka ifall elever upplever att traditionella pedagogiska sammanhang kan fungera som ett komplement till det lärande som sker på internet eller i andra kontexter som inte är formella. En undersökning där elever intervjuas på detta tema skulle kunna vara intressant för att se hur de värderar exempelvis lärare i grundskolan eller instrumentallärare i kulturskolan.

I ett längre perspektiv finns det mycket utrymme för forskning på hur internet och dess olika källor till lärande kommer att utvecklas i förhållande till den traditionella skolan och den formella pedagogiken. "Participatory cultures" och andra autonoma källor till lärande som skapas via internet kan på sikt bli en större konkurrent till traditionella sätt att lära sig. Formella skolor och institutioner kan möjligen utvecklas mot att delta i dessa, eller hitta egna sätt att via internet sprida kunskap och material till elever/studenter. Det sistnämnda har redan börjat ske, då flera universitet har distansutbildningar där större delen av läromaterial och kommunikation sker på nätet. Hur kommer detta att utvecklas? En undersökning skulle kunna göras där man frågar ledningen på utbildningsinstitutioner och skolor, vad deras planer för framtiden är när det kommer till IT och internet.

8 Epilog

Alla informanter har på många olika sätt förklarat hur internet har verkat i deras liv och alla visar i sin helhet en positiv attityd till dess möjligheter. Vissa upplevda

nackdelar har dock kommit fram i undersökningen. Om man ser bakåt i informanternas barndom och uppväxt, så har samtliga upplevt att den formella pedagogikens praktik, till viss eller stor del, inte rymmer deras egna intressen. Idag som pedagoger och lärande individer har de anammat nya verktyg och tillvägagångssätt att berika sin kunskap via internet, både för sig själva och för sin praktiserande pedagogik. Dessa fenomen menar flera forskare är viktiga i modernt lärande och pedagogik. Om informanterna är medvetna om detta eller inte är oklart. Eftersom internet har växt så snabbt och blivit en mer eller mindre självklarhet för så många människor kan man anta att dess påverkan på pedagoger och pedagogik till stor del har skett automatiskt, utan någon större influens eller vägledning från forskning eller modern pedagogisk teori.

Litteraturlista

- Davis, S G. (2012). 3.7. Instrumental ensemble learning and performance in primary school. I McPherson, G E. (Red.), Welch, G F. (Red.), *The Oxford handbook of music education: vol 1*. (s. 417-436). New York: Oxford university press
- Gabrielsson, A. (2008). *Starka musikupplevelser: musik är mycket mer än bara musik*, Hedemora: Gidlund.
- Lilliestam, L. (2009). *Musikliv*, Göteborg: Bo Ejeby Förlag
- Lilliestam, L. & Bossius, T. (2011). *Musiken och Jag*, Göteborg: Bo Ejeby Förlag
- Lum, C-H & Marsh, K. (2012) 3.5. Multiple worlds of childhood: Culture and the classroom. I McPherson, G E. (Red.), Welch, G F. (Red.), *The Oxford handbook of music education: vol 1*. (s. 381-398). New York: Oxford university press
- McPherson, G E & Welch, G F. (Red.). (2012). *The Oxford handbook of music education: vol 1*. New York: Oxford university press
- O'Neill, S A. (2012). 1.9. Becoming a Music Learner: Toward a Theory of Transformative Music Engagement. I McPherson, G E. (Red.), Welch, G F. (Red.), *The Oxford handbook of music education: vol 1*. (s. 164-186). New York: Oxford university press
- Ottosson, S. (2010). *Musiklyssnande i förändring: C-uppsats om hur lyssnarvanorna förändrats sedan 70-talet*. (Kandidat uppsats), Akademin för humaniora och medier. Högskolan i Dalarna Tillgänglig:
<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:519016/FULLTEXT01.pdf>
- Robertson, A. (2014). Narrativ analys. I G. Bergström & K. Boréus (red). *Textens mening och makt : metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.
- Thorgersen, K. & Zandén, O. (2014). The Internet as Teacher. *Journal of music, technology and education*, (volume 7 nr 2), 233-244. DOI: 10.1386/jmte.7.2.233_1
- Vetenskapsrådet (2014). *Vetenskapsrådets hemsida CODEX*, Tillgänglig:
<http://www.codex.vr.se/> (2016-06-09).
- Ödman, P-J. (1979). *Tolkning, Förståelse, vetande: Hermeneutik i teori och praktik*, Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.